

Zi+

ČKAIT

HRUBÝ
JESENÍK

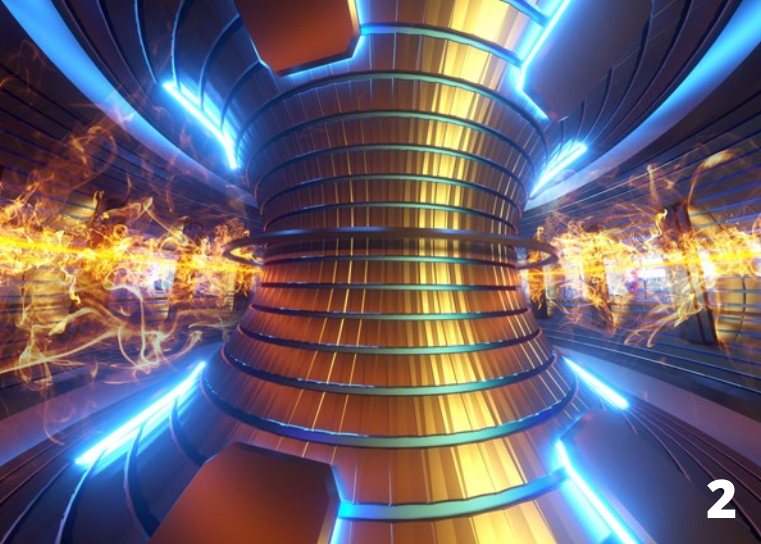
PŘEČERPÁVACÍ VODNÍ
ELEKTRÁRNA DLOUHÉ STRÁNĚ

Inženýrská
komora
a energetická
soběstačnost

Pohled ČKAIT na
novelu nového
stavebního
zákona

Odpovědnost
odpovědného
zástupce

Pocta českým
stavbařům

OBSAH

Titulní obálka: Videomapping – světelný příběh 30 staveb na fasádě Kongresového centra, Praha, dne 10. října 2022

Zadní obálka: 30 osobností na slavnostním večeru 20. října 2022, křest publikace „30 staveb • 30 let ČR • 30 let ČKAIT“ během videomappingu

AKTUÁLNĚ

2 Inženýrská komora ukazuje možné cesty k energetické soběstačnosti ČR

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- 4 Přehled letošních šesti novel energetického zákona
- 7 Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu
- 14 ČKAIT vystupuje proti zavádění dvojí kvality pro výstavbu
- 15 Pohled ČKAIT na druhou verzi novely nového stavebního zákona
- 17 Výkon činnosti autorizovaných osob podle živnostenského zákona
- 20 Odpovědnost odpovědného zástupce

ČINNOST KOMORY

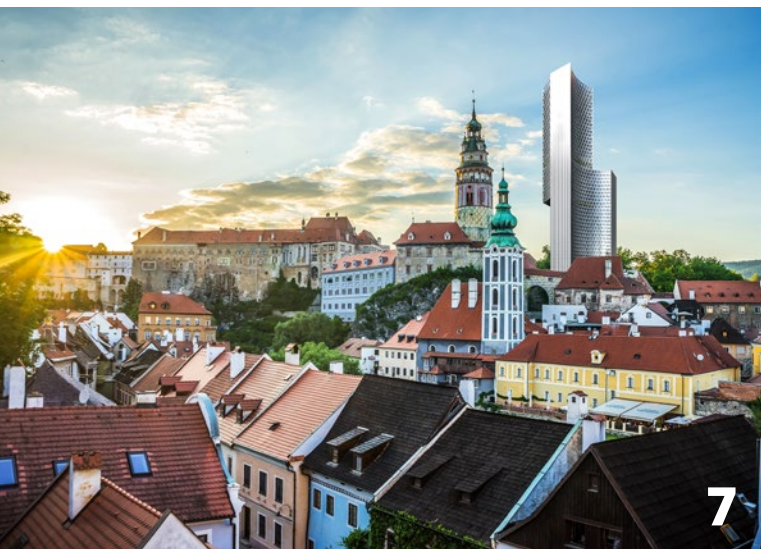
- 22 Zasedání představenstva v září 2022
- 24 Usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2022
- 25 Zvýšení členských příspěvků ČKAIT od roku 2023
- 27 Ze setkání regionálních zástupců V4
- 27 Ze setkání inženýrských organizací V4
- 28 Z Konference k politikám architektury a stavební kultury
- 29 Ing. Josef Mach † 98 let

30 LET ČKAIT

- 30 Připomínáme si 30 let ČKAIT
- 31 Pocta českým stavbařům

CIK 2021

- 40 Cena Inženýrské komory vyzdvihla rekonstrukce a konverze

Zprávy
a informace
ČKAIT

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě • Vychází šestkrát ročně Pro členy ČKAIT zdarma • **Náklad:** 28 600 výtisků • **Datum vydání:** 2. listopadu 2022 • **Redakční rada:** Ing. Radim Loukota, předseda redakční rady, člen Představenstva ČKAIT; Ing. Daniel Lemák, Ph.D., místopředseda redakční rady, oblast ČKAIT Olomouc; Marie Báčová, odborná poradkyně předsedy ČKAIT, kancelář ČKAIT Praha; Ing. Milan Havlišta, předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové; Ing. Pavel Křeček, čestný předseda ČKAIT; Ing. Miroslav Loutocký, Regionální kancelář ČKAIT Brno; Ing. Dominika Mandíková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT; Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT a Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava; Ing. Jaroslav Valkovič, oblast ČKAIT Zlín, člen Autorizační rady ČKAIT; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D., oblast ČKAIT Ostrava, členka Představenstva ČKAIT; Ing. Svatopluk Zídek, předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary • **Šéfredaktorka:** Ing. Markéta Kohoutová **Redakce:** ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, tel.: 227 090 213 (Ivana Peřková), <http://zpravy.ckait.cz> • **Sazba:** Jindřich Sládek • **Jazyková korektura:** Kristýna Králová • **Layout:** Studio GAT (www.gat.cz) • **Z+i ČKAIT č. 6/2022:** termíny příspěvků: 8. listopadu 2022, termín vydání: 12. prosince 2022, příspěvky pošlejte na: Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338, zpravy@ckait.cz • **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s.r.o., Podnikatelská 1160/14, 320 56 Plzeň • **Vydavatel:** ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, info@ckait.cz, www.ckait.cz • IČO: 45770743 • MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025

ÚVODNÍ SLOVO

Je za námi říjen a také většina akcí spojených s oslavami 30. výročí založení ČKAIT. Myslím, že oslavy byly důstojné a připomněly nejen našim členům, ale i všem partnerům a veřejnosti, že Komora je váženou organizací, která existuje již tři dlouhé desítky let. Naše kompletní třicetiletá historie je popsána v publikaci vydané k této příležitosti IC ČKAIT. Jsem rád, že si minulost připomínáme, protože by bylo chybou žít pouze přítomností. Komora historii má a rozhodně se nemá zač stydět. Vedle zmíněné knihy byly přímo Komorou vydány ještě dvě další, jejichž křty byly spojeny s mimořádnými událostmi. Knihu o třiceti stavbách doprovodil originální videomapping promítaný na fasádu Kongresového centra Praha. Pozváni byli všichni, kdo se na přípravě a realizaci vybraných staveb podíleli. Účast byla velká a zájem projevil i hosté z veřejné správy. Za všechny bych uvedl vicepremiéra a ministra dopravy Mgr. Martina Kupku. Všem, kdo na akci nebyli, doporučuji shlédnout tuto událost na webu, kde je záznam k dispozici. Díky této události se určitě alespoň symbolicky naplnil požadavek na to, aby Komora byla vidět. Rozzářená fasáda nad Nuselským údolím byla vskutku nepřehlédnutelná.

Křest knihy o třiceti osobnostech byl spojen s předáním pamětních listů a medailí každému z oceněných. V sále Bohuslava Martinů na HAMU, kde akce probíhala, jsem si uvědomil, kolik dalších výjimečných kolegů máme. Předem určené symbolické číslo třiceti osob ale nešlo překročit, i když by si to mnozí další odborníci zasloužili. Bylo mi velkou ctí našim kolegům ocenění předávat. Svou prací dělali a dělají tu nejlepší propagaci, jakou si Komora může přát. V další části večera jsme si na počest oceněných vyslechli skladby domácích i světových velikánů vážné hudby v provedení Západočeského symfonického orchestru Mariánské Lázně a sólistů Národního divadla. Nakonec zbyl i prostor pro neformální setkání se všemi účastníky po skončení koncertu. Nemohu na tomto místě opomenout důležitou roli autorky myšlenky a scénáře oslav, Ing. Markéty Kohoutové. Spolu s kolegy z SVI se postarala o jejich bezchybný průběh a patří jim za to veliký dík.

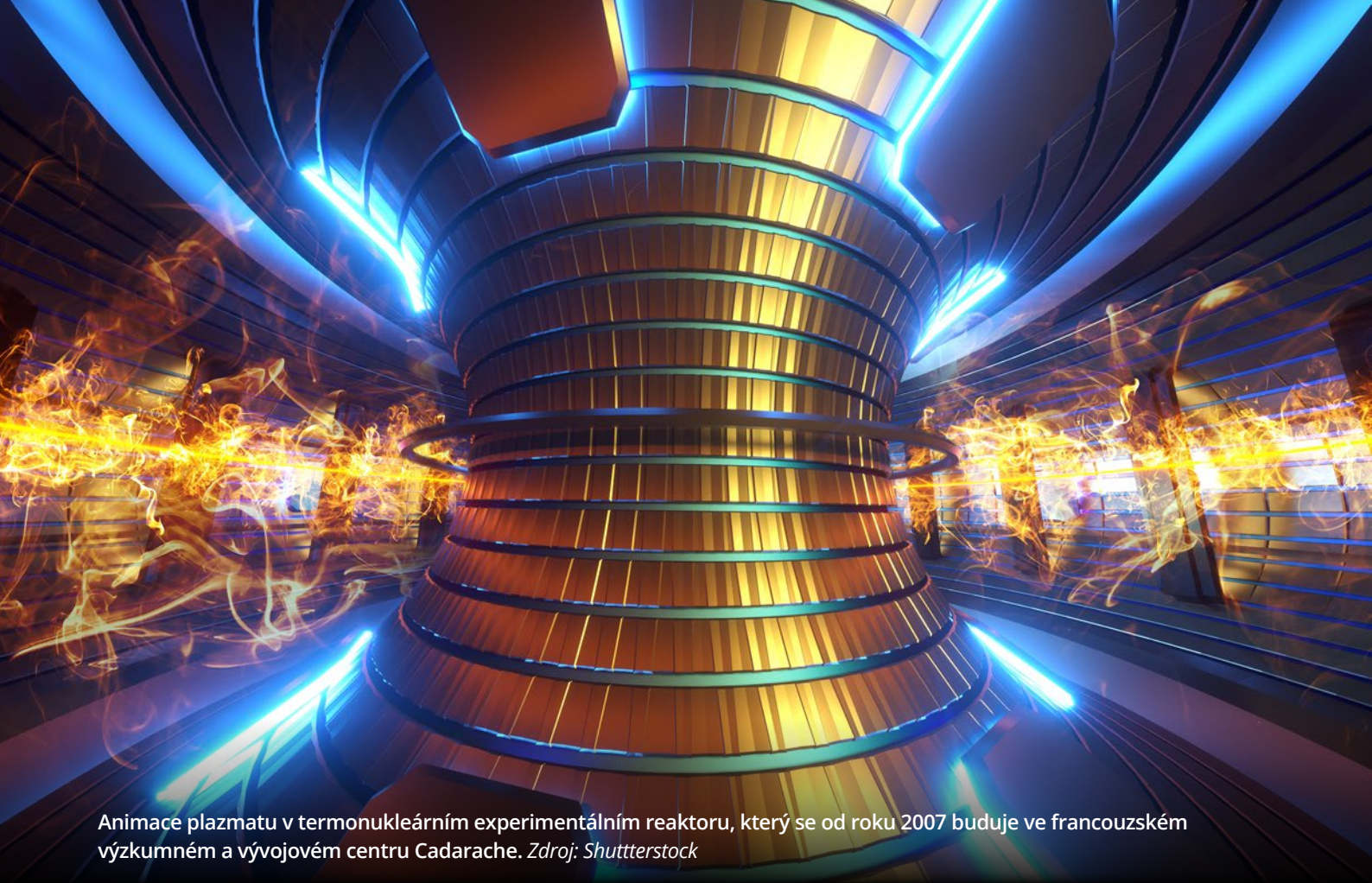
V uplynulém období se ale odehrála řada dalších událostí. Proběhlo Shromáždění delegátů, Inženýrský den v Brně a také setkání inženýrských delegací zemí V4. Všechny akce měly již tradičně vysokou úroveň a probíraly se na nich současné aktuální problémy u nás i v Evropě. Na Shromáždění delegátů bylo po dlouhé době schváleno zvýšení členského příspěvku. Tento krok reflektuje současné prudké zvyšování cen a vysokou inflaci. Komora chce i v budoucnu pokračovat ve své činnosti pro členy bez omezování. Vyšší poplatek nikoho netěší, ale ekonomická čísla nelze přehlížet. I po zdražení stále máme jeden z nejnižších členských příspěvků v ČR. Jak jsme slyšeli od našich partnerů ze zemí V4, situace není lehčí ani v sousedních státech. V závěrečné deklaraci proto bylo ustanoveno, že budeme sestavovat společnou pracovní skupinu, která bude i v době mezi pravidelnými konferencemi řešit aktuální problémy. Doufejme v uklidnění cenových bouří v nastupujícím období, zejména v energetické oblasti. Aktuální téma energetiky bylo ostatně i náplní Inženýrského dne, kde nás přední čeští odborníci z oboru seznámili s posledním vývojem a výhledem do budoucna. Občas mám dojem, že by bylo na místě, aby v celé Evropě politici více poslouchali odborníky a nehovořili o tom, čemu nerozumí. To, že si někdo přeje, aby věci fungovaly hned zítra, ještě neznamená, že tomu tak bude. Mimochodem, to platí i pro jadernou fúzi. I zde mohu vřele doporučit zhlédnutí přednášek z Inženýrského dne na webu. Určitě nebudete zklamáni.

Že nás v nastupující zimě nečeká právě lehké období, je asi každému zřejmé. Přál bych nám všem, abychom z podivného období nejistoty a nervozity rychle vybědli. Obávám se však, že to nebude tak snadné. Snad už brzy uvidíme to pověstné světélko na konci tunelu.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Animace plazmatu v termonukleárním experimentálním reaktoru, který se od roku 2007 buduje ve francouzském výzkumném a vývojovém centru Cadarache. Zdroj: Shutterstock

Inženýrská komora ukazuje možné cesty k energetické soběstačnosti ČR

Nové technologické možnosti energetické koncepce a hospodaření s energiemi jako možné řešení stávající náročné situace pro firmy i domácnosti: To bylo letošním tématem tradiční prestižní konference Inženýrský den ČKAIT, která se konala v úterý 18. října 2022 v Brně.

„Letošní Inženýrský den ČKAIT byl výjimečný nejen skladbou témat a vynikajících odborníků zaměřujících se na otázky důležité pro celou společnost, ale také celkovou koncepcí. Nešlo o prezentaci novinek a možností, ale komplexních řešení vsazených do právních i ekonomických souvislostí,“ konstatuje prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA, 1. místopředseda ČKAIT a předseda výboru oblasti Brno.

Přední odborníci v Brně diskutovali například o nových technologiích a trendech v aplikaci fotovoltaiky v budovách nebo o energetickém využití odpadů pomocí termochemické konverze. Zvláštní blok byl věnován bezpečnému, pravděpodobnému vývoji jaderných technologií. Hlavními řečníky Inženýrského dne byli prof. Ing. František Hrdlička, CSc., člen vědecké rady ČVUT – Fakulta strojní, člen rady pro IS a ICT ČVUT a tajemník Rady centra, Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT, Ing. Petr Wolf, Ph.D., vědecko-výzkumný pracovník, zástupce vedoucího RP5, Univerzitní centrum energeticky efektivních budov ČVUT, a prof. Ing. Stanislav Mišák, Ph.D., ředitel Centra ENET, VŠB-TU Ostrava.

Změny energetické legislativy

Možná řešení energetické krize z pohledu stavebního práva přiblížila Mgr. Leona Gergelová Šteigrová, Ph.D., náměstkyně pro řízení sekce bydlení, výstavby a veřejného investování Ministerstva pro místní rozvoj. Představila chystané zjednodušení podmínek pro povolování staveb obnovitelných zdrojů energie zakotvených ve stavebním zákoně, a to novelou zákona č. 183/2006 Sb. Díky ní již třeba nebude posouzení stavebním úřadem v případě obnovitelných zdrojů energie do výkonu 50 kW (s výjimkou stavby vodního díla), pokud se nacházejí v zastavěném území nebo zastavitelné ploše. V nejbližší době by navíc mělo být právně možné vyráběnou elektrickou energii sdílet. A to nejen v rámci jednoho např. bytového domu, ale i mimo něj s užitím stávající distribuční sítě.

„Je v zájmu všech aktérů, aby tyto převratné změny proběhly koncepčně a férově, aby nebylo třeba vytvářet hybridní struktury různých paralelních elektrizačních sítí,“ doplňuje Ing. Petr Wolf, Ph.D.

„Před umístěním nového zdroje energie na stávající stavbu by mělo být odborně posouzeno autorizovanou osobou, zda nedojde k zásahu nebo přetížení nosných konstrukcí nebo zda nebude negativně ovlivněno okolí stavby,“ upozornil na možná úskalí Ing. Robert Špalek.

Na změnu energetického zákona čeká řada investorů na úrovni obcí, měst, příspěvkových organizací a samozřejmě soukromého sektoru. Takto vyrobenou energii, a to i v oblastech památkové ochrany, bude možné sdílet a ukládat.

„Vyspělost technologií dokládají některé systémy pro energetický management, které umí využívat flexibilní hodinové ceny energií odvozené od spotového trhu,“ přibližuje vývoj Ing. Petr Wolf, Ph.D.

Nová alternativní paliva

Podobný rozvoj, který souzní s principy cirkulární ekonomiky, zažívá oblast energetického zhodnocení alternativních paliv s využitím termochemické reakce. Spadá sem nejen proměna odpadů, včetně kalů čistíren odpadních vod, na elektrickou energii a teplo, ale rovněž potenciál vodíkového hospodářství. Nejde ale o jedinou cestu, jak zmírnit nebo zcela eliminovat produkci plynů zrychlujících klimatickou změnu. Dlouhodobě diskutovanou variantou je jaderná fúze.

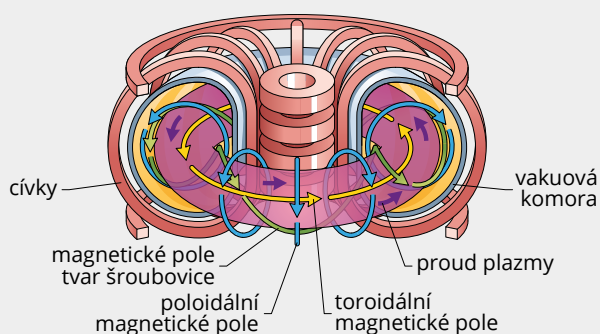
„Mezinárodní projekt ITER má prokázat reálnou možnost jaderné fúze, která je na rozdíl od principu jaderného štěpení označována za alternativu čisté a dostupné energie téměř bez obtížně odstranitelných radioaktivních jaderných odpadů,“ naznačuje možnosti prof. Ing. František Hrdlička, CSc.

Na výzkum a vývoj funkčního fúzního reaktoru jsou v Evropě vydávány významně vyšší prostředky než na vývoj a realizaci nové generace jaderných reaktorů. A to přesto, že obě technologie jsou Evropskou unií považovány za čisté a bezemisní. Aby byla Česká republika připravena na obě varianty, je podle ČKAIT nezbytné bezodkladné rozvinutí terciálního vzdělávání v oblasti energetiky v kontextu platných právních předpisů – především zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. O chystaných opatřeních a budoucích potřebách na Inženýrském dnu ČKAIT hovořila opět osoba z nejpovolanějších – profesor Hrdlička.

„Komora velmi intenzivně vnímá společenskou poptávku v otázce energetické bezpečnosti, spravedlnosti a dostupnosti. Společně s našimi členy pracujeme na vývoji a aplikaci nových technologických řešení. Zároveň se snažíme vytvářet vhodné prostředí na úrovni zákonů i technických předpisů, aby cesta k maximální energetické soběstačnosti naší země, byť by šlo o výhled nezávislosti na fosilních palivech, byla co nejkratší,“ uzavírá Ing. Robert Špalek.

Sborník přednášek je dostupný na webu ČKAIT:
<https://www.ckait.cz/inzenyrsky-den-ckait-2022-energeticka-koncepce-a-hospodareni-energiemi>

Ing. Dominika Mandíková
 Středisko vzdělávání a informací

Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor

(ITER – International Thermonuclear Experimental Reactor) je druhým nejdražším mezinárodním vědeckým projektem hned po Mezinárodní vesmírné stanici. Fyzici si od ITER slibují, že zcela změní principy energetiky. Měl by vyrobit 10x více energie, než se do něj vloží, nebude produkovat radioaktivní odpad a měl by být zcela bezpečný, neboť zde nemůže dojít k řetězové reakci jako v případě klasických štěpných reaktorů.

Výstavba celého komplexu probíhá ve francouzském výzkumném a vývojovém centru Cadarache od roku 2007. Získání prvního plazmatu se předpokládá v listopadu 2025, spuštění na plný výkon v roce 2035, komerční využití v roce 2050. Avšak o dodržení těchto termínů se již polemizuje. Objem plazmy v reaktoru je asi 840 m³. Plánovaný výkon by měl být 500 MW během zážehů pulsů plazmatu trvajících přinejmenším 500 s. Palivem pro tento reaktor by měla být dávka cca 0,5 g směsi deuteria a tritia. Odpadním produktem reakce je helium a proud neutronů, který v lithiové obálce reaktoru vyrobí teplo a štěpením lithia i jednu ze složek paliva, radioaktivní tritium.

Celkový rozpočet projektu ITER je 20 mld. euro, z čehož okolo poloviny uhradí Evropská unie a zbytek ostatní účastnické státy: USA, Rusko, Čína, Japonsko, Jižní Korea a Indie.

ZEVO Chotíkov je zařízení na energetické využívání odpadu, které bylo vybráno mezi 30 výjimečných staveb dokončených v posledních 30 letech. Dokáže zpracovat a energeticky využít až 105 000 tun komunálního odpadu ročně, což je téměř polovina odpadu Plzeňského kraje. Ročně do sítě dodá 36 GWh elektrické energie. Podobná lokální zařízení by mohla nejen nahradit skládky komunálního odpadu, ale přispět k jejich ekologické likvidaci i k energetické soběstačnosti všech krajů.

Čtvrtá letošní novela energetického zákona zvýšila možnost výroby energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem až do 50 kW (s výjimkou staveb vodního díla), na všech stavbách v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše.

Přehled letošních šesti novel energetického zákona

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) letos předložilo v relativně krátkém čase čtyři novely energetického zákona (EZ) a dvě nařízení vlády. V současné době pracuje na přípravě páté a šesté novely, tzv. transpoziční.

První reakce na energetickou krizi vyvolanou válkou na Ukrajině

První novela EZ byla připravena bleskově během května. V červnu vyšla ve Sbírce zákonů jako zákon č. 176/2022 Sb., kterým se mění energetický zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, a kterým se mění také zákon č. 382/2021 Sb., jímž se mění zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, a další související zákony. Cílem novely je reagovat na energetickou krizi v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. Novela tak činí dvěma nejnepatnějšími legislativními úpravami:

1. zavedením principu „Use it or lose it“ (UIOLI) při skladování zásob zemního plynu,
2. novelizací institutu dodavatele poslední instance.

Efektivní využívání plynových zásobníků na principu: Use it or lose it

Toto opatření se týká zásobníků plynu s cílem posílit energetickou bezpečnost a soběstačnost ČR. Zásobníky zemního plynu na území ČR jsou schopny pojmout cca 30 % roční spotřeby zemního plynu. Jejich úplné a efektivní naplnění během léta představuje nejjednodušší způsob, jak zajistit dodávku zemního plynu v zimě alespoň pro nejohroženější segmenty odběratelů. Zavedení principu „use it or lose it“ (UIOLI) umožní plně využít zásobníků plynu, neboť bude odstraněno blokování jejich rezervované, ale nevyužité kapacity. Úprava mění povinnosti ukladatele zásob plynu v zásobníku v tom směru, že sjednal-li smlouvu o uskladňování plynu a na jejím základě rezervoval roční skladovací kapacitu, vzniká mu smluvně nejenom právo uskladňovat plyn v zásobníku, ale na základě zákona také povinnost využívat rezervovanou skladovací kapacitu v požadovaném rozsahu. Pokud ukladatel nebude

plnit požadovaná minimální množství plynu ve stanovených časových úsecích, pozbyde do konce skladovacího roku právo využívat rezervovanou skladovací kapacitu, a to v rozsahu, ve kterém požadované minimální množství plynu nesplnil. Účelem principu UIOLI je efektivní využití skladovacích kapacit v zásobnících plynu k zajištění bezpečnosti dodávek plynu. Proto je vedle pozbytí práva k nevyužití skladovací kapacity zásobníku plynu nezbytné upravit postup zpřístupnění nevyužitých skladovacích kapacit jiným subjektům na trhu.

Novelizace institutu dodavatele poslední instance

V návaznosti na ukončení dodávek některých dodavatelů energie v ČR a na přechod značného množství zákazníků do režimu dodavatele poslední instance jsou navrhována opatření na úpravu režimu DPI. Novelou dochází ke zkrácení režimu DPI na tři měsíce, aby po této době ten, kdo řádně hradil platby za elektřinu nebo plyn, mohl automaticky přejít na standardní produkt u dodavatele, který mu dodával v režimu DPI. Novela dále zavádí novou povinnost, již se mění „filozofie“ institutu dodavatele poslední instance v českém právním řádu. Jak vyplývá z vlastního názvu, měl by dotčený subjekt fungovat jako krizový dodavatel energií pro odběratele. Energetická krize nicméně ukázala také potřebu elektrickou energii od výrobců odebírat, což je v rámci decentralizované výroby elektřiny logické a do budoucna nepostradatelné. Povinnost je časově omezena na relativně krátkou dobu jednoho měsíce, což vybízí každého výrobce k okamžitému vyhledání nového obchodníka. Přínosy této služby jsou oboustranné, tedy se jeví jako spravedlivé a praktické, aby se jednalo o činnost bezúplatnou.

Druhou novelou byl zaveden tzv. „úsporný tarif“

Druhou novelu EZ předložilo MPO vládě ke schválení 22. června. Po schválení parlamentem ji podepsal prezident republiky 1. srpna, ve Sbírce zákonů vyšla 9. srpna 2022 jako zákon č. 232/2022 Sb., kterým se mění energetický zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, a zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Novela byla přijata v reakci na současnou krizi na trhu s energiemi s cílem zavést opatření ke zmírnění dopadů růstu cen energií na odběratele elektřiny a plynu. Novela zavádí zcela nový institut, kterým je příspěvek na úhradu nákladů za energii (často v médiích uváděno jako „úsporný tarif“). V současné době se podstatná část občanů dostává do vážných finančních problémů v důsledku vysoké ceny elektřiny nebo plynu. Řešit tento stav poskytnutím sociální pomoci, jako je příspěvek na bydlení, který cílí pouze na skupinu sociálně slabších zákazníků, není v tuto chvíli dostatečné. Novela zavádí pro tento účel dva nové instituty, jimiž jsou příspěvek na elektřinu a zemní plyn a příspěvek na teplo. Právní úprava má docílit toho, aby se do faktury zákazníka za elektřinu nebo plyn promítnul příspěvek (sleva), který uhradí stát z vlastních zdrojů přes operátora trhu obchodníkovi. Obchodník s elektřinou či plynem

příspěvek uplatní ve prospěch zákazníka v zálohové platbě či ve faktuře za spotřebovanou energii. Příspěvek na elektřinu a plyn získají i takové subjekty, které odebírají elektřinu a plyn pro celý bytový dům a v plynovém nebo elektrickém kotli (nebo jiném podobném zařízení) zajišťují vytápění a ohřev vody pro celý dům. U příspěvku na teplo je tato pomoc určena na dodávku tepla z centrálního zdroje na vytápění a ohřev vody v bytových domech. U domovních nebo centrálních kotelen, kde je zákazníkem s uzavřenou smlouvou nejčastěji společenství vlastníků jednotek nebo bytové družstvo, je příspěvek zohledněn až na úroveň uživatelů bytů do vyúčtování služeb v domě. Právní úprava je navržena tak, aby vláda mohla vydat nařízení, v němž specifikuje kategorie zákazníků a výši příspěvku, který tito zákazníci obdrží. Novela dále reaguje na vzrůstající riziko dlouhodobějšího zastavení dodávek ruského plynu do Evropy a zavádí mimořádný stav nouze, který dává státu, respektive Ministerstvu průmyslu a obchodu, některé nové pravomoci, jež doposud pro obdobné situace v legislativě chyběly. Dále řeší problematiku cen plynu v takovýchto případech a také možnost ministerstva udělovat některým zákazníkům, zejména strategicky významným firmám, výjimky z dosavadního způsobu regulace dodávky plynu.

Novela obsahuje úpravu, podle níž může MPO vyhlásit pro celé území státu předcházení stavu nouze v teplárenství, což mu umožní uložit dodavateli tepla nové povinnosti, např. připravit k provozu zařízení, která mohou snížit spotřebu zemního plynu, a zajistit pro ně palivo (uhlí, topný olej apod.). MPO předložilo vládě 24. srpna 2022 dva prováděcí právní předpisy k novele EZ týkající se úsporného tarifu:

- Nařízení vlády o příspěvku na úhradu nákladů za energii (Nařízení vlády č. 262/2022 Sb., o příspěvku na úhradu nákladů za energii)
- Nařízení vlády o příspěvku na úhradu nákladů za elektřinu, zemní plyn a teplo (Nařízení vlády č. 263/2022 Sb., o příspěvku na úhradu nákladů za elektřinu, zemní plyn a teplo)

Obě dvě nařízení vláda tentýž den schválila a 31. srpna 2022 byla publikována ve Sbírce. S ohledem na to, že na extrémně rostoucí ceny energie reagovala následně vláda zastropováním cen elektřiny a plynu pro stanovené kategorie zákazníků, přistoupila 5. října 2022 ke zrušení Nařízení vlády č. 263/2002, o příspěvku na úhradu nákladů ze elektřiny, zemní plyn a teplo. Nařízení vlády k příspěvku na úhradu nákladů za energii, které zajistí domácnostem příspěvek v roce 2022, stanoví parametry a podmínky poskytnutí úsporného tarifu. Příspěvek na energii bude zohledněn na období od října do konce tohoto roku. Nařízení vlády stanovuje konkrétní výši příspěvku podle distribuční sazby odběrného místa u elektřiny.

Forma výplaty příspěvku na energii bude administrativně nenáročná. Domácnosti nebudou muset o nic žádat. Domácnostem, které platí zálohy inkasem nebo přes SIPO, se výše zálohy automaticky o tento příspěvek pokrátí. Zákazník, jenž platí zálohu trvalým příkazem, si bude moci zálohu sám upravit změnou trvalého příkazu.

Třetí novela má řešit mimořádnou tržní situaci

Třetí novelu EZ, kterou MPO vložilo do legislativního procesu v září tohoto roku, už podepsal prezident republiky a v nejbližších dnech by měla vyjít ve Sbírce zákonů. Novela vyjde jako zákon, kterým se mění energetický zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, a zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů. Novela reaguje na bezprecedentní situaci na trhu s energiemi a zavádí nový institut mimořádné tržní situace, jehož prostřednictvím se založí pravomoc vlády. Ta bude moci pomocí nařízení vlády mj. stanovovat ceny elektřiny nebo plynu a dále v krajních případech ukládat povinnost výroby nebo dodávky elektřiny nebo plynu, ukládat povinnost nabídky elektřiny nebo plynu či limitovat obchodování s elektřinou nebo plynem. V mimořádné tržní situaci se rovněž počítá s úhradou prokazatelné ztráty a přiměřeného zisku v případech, kdy stanovená cena nebude pokrývat náklady na zajištění dodávky. Příslušné mechanismy výpočtu a další podrobnosti budou předmětem navazujících nařízení vlády.

Čtvrtá novela má zjednodušit povolování obnovitelných zdrojů

Čtvrtou novelu EZ (tzv. LEX OZE I) předložilo MPO k projednání vládě 26. září 2022 a vláda ji v tentýž den schválila. Teď čeká na projednání Parlamentem ČR.

Tímto zákonem se mění energetický zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, a zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Cílem novely je umožnit zjednodušení povolování obnovitelných zdrojů energie (OZE) a podpořit optimální rozvoj využívání OZE, a tím také přispět k plnění závazků EU v oblasti energetiky a klimatu a současně k zajištění energetické soběstačnosti. Navrhuje se zvýšit hranici výkonu výroby elektřiny, od které je vyžadována licence na výrobu elektřiny udělovaná Energetickým regulačním úřadem ve vazbě na vymezení podnikání v energetických odvětvích, a to z hodnoty 10 kW na hodnotu 50 kW.

Součástí předkládané novely energetického zákona je také úprava stavebního zákona. Jsou navrhovány dvě zásadní úpravy stavebního zákona s cílem usnadnit v případě výroben z OZE rozhodování stavebním úřadům a zjednodušit povolovací procesy o umístění stavby. První úprava se týká staveb pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW s výjimkou staveb vodního díla, pokud se nacházejí v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše. Pro tyto stavby nebude nutné vyžadovat rozhodnutí o jejich umístění ani územní souhlas. Druhá úprava stavebního zákona se týká instalace obnovitelného zdroje energie s celkovým instalovaným výkonem do 50 kW, který je součástí stavby. Typicky se jedná o fotovoltaiku na střeše.

Pokud budou splněny podmínky bezpečnosti instalace, nebude zasahováno do nosných konstrukcí stavby, nemění se způsob užívání stavby, nevyžaduje se posouzení vlivů na životní prostředí a nejde o stavební úpravy stavby, která je kulturní památkou, nebude nutné pro tyto stavební úpravy žádat o stavební povolení ani provést ohlášení stavebnímu úřadu.

Navrhované úpravy energetického a stavebního zákona výrazně přispějí k urychlení výstavby výroben z obnovitelných zdrojů a zároveň přinesou snížení administrativních požadavků a zefektivnění procesů nutných pro výstavbu a provoz OZE na úrovni státní a veřejné správy.

Připravuje se pátá a šestá novela

Pátá novela EZ (LEX OZE II), na které MPO již zahájilo přípravné práce, bude zahrnovat úpravu energetických společenství, aktivního zákazníka, definici zranitelného zákazníka, problematiku sdílení elektřiny a další úpravu s ohledem na podporu výstavby obnovitelných zdrojů. Šestá novela EZ, tzv. „transpoziční“, bude transponovat evropskou legislativu, zejména směrnici 2019/944 o vnitřním trhu s elektřinou. SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/944 z 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU.

Evropskou komisí je nám vytýkáno, že řada ustanovení směrnice nebyla dosud implementována do českého právního řádu. Ministerstvo průmyslu a obchodu z počátku chtělo přistoupit k této povinnosti tak, že bude směrnicí transponovat do nového energetického zákona (NEZ). Ten je klíčovým legislativním návrhem v energetice, jenž bude obsahovat komplexní legislativní úpravu v této oblasti. Zákon bude v souladu s vývojovými trendy energetiky, jimiž jsou decentralizace výroby, větší zapojování zdrojů obnovitelné energie, řízení spotřeby elektřiny, zvyšování energetické účinnosti, ukládání energie, propojování jednotlivých sektorů atd. Vzhledem ke složitosti a značnému rozsahu právní úpravy a s tím související časové náročnosti na přípravě paragrafového znění bylo nakonec rozhodnuto, že transpozice směrnice bude provedena další novelou energetického zákona, která by měla být jednodušší a hlavně rychlejší. Transpoziční novela by měla být předložena vládě do konce tohoto roku.

Ing. Hana Konrádová

ředitelka odboru elektroenergetiky a teplotní
Ministerstvo průmyslu a obchodu

*Aktualizovaný text uveřejněný původně
v časopisu Energetika 5/2022 z 11. 10. 2022*

Na udělení výjimky nemá žadatel právo. Rozhodnutí o povolení výjimky z obecných požadavků na výstavbu může stavební úřad vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu, který hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů. Výjimka také nesmí být na újmu kvality bydlení vlastníků sousedních nemovitostí. Koláž: J. Sládek

Povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu

Řízení o udělení výjimky v praxi neprobíhá vždy jednotně. Ustanovení, z nichž je možné žádat o udělení výjimky, i samotný průběh tohoto řízení jsou často vnímány poněkud problematicky. Na to se snažilo reagovat i Ministerstvo pro místní rozvoj, které v této věci vydalo v červenci 2022 aktualizovanou metodickou pomůcku.

V tomto článku uvádíme nejen přehled toho, co aktualizovaná metodická pomůcka MMR stanoví o výjimkách, ale je doplněn i dalšími důležitými praktickými aspekty, včetně úpravy povolování výjimek z obecných požadavků na výstavbu podle **současného stavebního zákona č. 183/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen SSZ), a judikatorního pohledu** na uvedenou problematiku. Řízení o povolení výjimky je v praxi poměrně problematický typ správního řízení, neboť důsledné dodržování níže uvedených kritérií pro povolení výjimky není pravidelně řešeno v žádostech ani ve vlastních řízeních. Časté je i to, že u různých stavebních úřadů bývá stejná věc, co se udělení výjimky týče, řešena jinak, aniž by pro to vždy svědčily okolnosti konkrétního případu.

Požadavky na výstavbu by proto měly být co nejpodrobněji řešeny prováděcí vyhláškou s minimalizací možnosti použít odlišné řešení pro jiná města. Aplikační praxe v této oblasti by se tak stala přehlednější a srozumitelnější a případné řešení výjimky by nevzbuzovalo pochybnosti o oprávněnosti postupu jak stavebníka, tak i stavebního úřadu.

Právnícké a fyzické osoby a příslušné orgány veřejné správy jsou podle § 169 odst. 1 SSZ povinny při územně plánovací a projektové činnosti, při povolování, užívání a odstraňování staveb respektovat záměry územního plánování a obecné požadavky na výstavbu, stanovené prováděcími právními předpisy ke stavebnímu zákonu. V aplikační praxi to znamená, že všechny osoby zúčastněné ve výstavbě, tj. zejména stavebník/investor, projektant, stavební úřad, zhotovitel, stavbyvedoucí, stavební dozor a vlastník stavby, jsou povinny v každé fázi, tj. od přípravy přes umístění, povolení, provádění, kolaudaci, užívání a odstraňování stavby, respektovat obecné požadavky na výstavbu.

Obecné požadavky na výjimku

Podle § 2 odst. 2 písm. e) SSZ se obecnými požadavky na výstavbu rozumí obecné požadavky na využívání území, technické požadavky na stavby a obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb, stanovené prováděcími právními předpisy.

Jedná se tedy konkrétně o:

- **obecné požadavky na využívání území**, které jsou stanoveny zejména
 - ve vyhlášce č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů, a
 - v nařízení č. 10/2016 Sb. hlavního města Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (Pražské stavební předpisy), ve znění pozdějších předpisů – ty platí na území hlavního města Prahy, v současné době však není umožněno subsidiární použití obecných vyhlášek pro případ, kdy Pražské stavební předpisy nějakou věc neupravují vůbec či ji upravují jen částečně. Na území hlavního města Prahy se tak aplikují pouze Pražské stavební předpisy.
- **technické požadavky na stavby**, které jsou stanoveny zejména
 - ve vyhlášce č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů, a
 - v pražských stavebních předpisech
- **obecné technické požadavky zabezpečující bezbariérové užívání staveb**, které jsou stanoveny ve vyhlášce č. 398/2009 Sb.

Obecné požadavky na výstavbu jsou závazné aneb k ustanovení § 169 SSZ

Vzhledem k tomu, že Listina základních práv a svobod stanoví v čl. 4 odst. 1 (obdobně též čl. 2 odst. 4 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky), že povinnosti mohou být ukládány na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod, a vzhledem k tomu, že některé požadavky na výstavbu obsahují podzákonné předpisy, ukládá přímo stavební zákon účastníkům všech fází procesu výstavby povinnost postupovat podle prováděcích právních předpisů obsahujících obecné požadavky na výstavbu.

§ 169 odst. 2 SSZ – Stavební zákon současně pamatuje i na případy, kdy z vážných územně-technických či stavebně-technických důvodů nebude možné u konkrétní stavby dodržet některý technický požadavek, a zmocňuje proto příslušný stavební úřad, aby na žádost stavebníka mohl povolit výjimku. Ta je možná ale vždy pouze z těch ustanovení, která jsou v příslušném předpise výslovně jako „výjimková“ označena. Důležitou podmínkou pro udělení výjimky je, že řešením podle povolené výjimky musí být dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu. Na povolení výjimky není právní nárok, výjimku lze povolit v jednotlivém případě, a při současném splnění všech podmínek stanovených § 169 současného stavebního zákona.

§ 169 odst. 3 a 4 SSZ – O výjimce z obecných požadavků na užívání území při stanovení požadavků na vymezení pozemků a umístování staveb na nich a o výjimce z technických požadavků na stavby a technických požadavků zabezpečujících

bezbariérové užívání stavby rozhoduje stavební úřad příslušný ve věci rozhodnout.

§ 169 odst. 6 SSZ – Rozhodnutí o povolení výjimky nebo odchýlného řešení podle odstavců 2 až 5 § 169 SSZ lze vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu, který hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů, jichž se odchýlné řešení týká.

Výjimky lze povolit za podmínek stanovených v § 169 stavebního zákona na základě:

- § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb., z jejích ustanovení § 20 odst. 3, 5, 7; § 21 odst. 4; § 23 odst. 2; § odst. 1 a 3; § 24a odst. 2 a 3 a § 25 odst. 2 až 7;
- § 54 vyhlášky č. 268/2009 Sb., z jejích ustanovení § 5 odst. 2; § 10 odst. 3 a 5; § 11 odst. 2; § 12 odst. 2; § 13 odst. 2; § 18 odst. 6; § 40 odst. 4; § 41 odst. 5 a § 44 odst. 2;
- § 14 vyhlášky č. 398/2009 Sb., z jejích ustanovení v Příloze č. 1 – bod 2.0.2; v Příloze č. 2 – bod 1.0.2; 1.1.2; 1.1.3; 1.1.5; 1.2.1; 2.0.1; 2.0.2; 2.1.1; 3.1 a v Příloze č. 3 – bod 1.1.2; 2.1.1 až 2.1.3;
- § 83 odst. 1 pražských stavebních předpisů, z jeho ustanovení § 17 odst. 6 a 7; § 18 odst. 2; § 24 odst. 1; § 28 odst. 1; § 29 odst. 2 až 4; § 32 odst. 1; § 44 odst. 1 až 4 a § 45 odst. 1 až 4.

Podle judikatury na výjimku není nárok

Jak uvádí rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. dubna 2013, č.j. 10 A 141/2011-120, musí pro povolení výjimky existovat závažný důvod, tedy jinými slovy řečeno určité závažné důvody musí vylučovat, aby stavba byla realizována v souladu s obecnými požadavky na výstavbu (tak, aby povolení výjimky nebylo třeba). Zde jde svou povahou o postup mimořádný a vyhovění žádosti není v žádném případě samozřejmostí.

Řízení o povolení výjimky

Řízení o povolení výjimky se vede vždy na žádost. Stavební úřad nemůže nikdy toto řízení zahájit z moci úřední. Žádost podává žadatel/stavebník, který se stává hlavním účastníkem řízení. Řízení je vedeno buď samostatně, nebo může být spojeno s územním, stavebním, popř. se společným územním a stavebním řízením, event. též s řízením o dodatečném povolení stavby, nemusí však být ukončeno společným správním aktem. Bude-li řízení o výjimce spojeno s jiným řízením a vedeno jako tzv. společné řízení podle § 140 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů), je třeba zdůraznit, že okruhy účastníků takto spojených řízení nemusí být totožné. Otázka, kdo je pak účastníkem řízení o výjimce a dalšího řízení, které jsou spojeny a vedeny společně, se posuzuje tak, jako kdyby řízení probíhala samostatně. Řízení o výjimce nelze spojovat s vydáváním souhlasů (územní souhlas, společný souhlas nebo souhlas s ohlášením). V těchto případech musí být vedeno samostatně řízení o výjimce a rozhodnutí o výjimce musí nabýt právní moci před vydáním souhlasu.

Náležitosti žádosti o výjimku

Žádost o výjimku je podávána buď samostatně, nebo zároveň s žádostí o rozhodnutí ve věci. Žádost je možné podat též po zahájení řízení ve věci. Formulář žádosti o výjimku není vyhláškou č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu, ani jinými právními předpisy předepsán. Žádost tak musí obsahovat obecné náležitosti podle § 45 správního řádu a dále náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a musí z ní být patrné, co žadatel žádá a čeho se domáhá.

Žádost musí obsahovat tyto náležitosti:

- označení stavebního úřadu,
- označení žadatele podle § 37 odst. 2 správního řádu,
- označení dalších účastníků, jsou-li žadateli známi,
- uvedení konkrétního ustanovení konkrétního právního předpisu, ze kterého žadatel žádá povolení výjimky,
- označení pozemku nebo stavby, k nimž má být výjimka povolena,
- výkresovou dokumentaci (např. situaci, půdorys, řezy) návrhu, ze které musí být patrné, o jakou výjimku a v jakém rozsahu žadatel žádá,
- odůvodnění žádosti,
- podpis osoby žadatele.

Podstatné je, že se k žádosti nedokládají souhlasy vlastníků sousedních pozemků a staveb. Ti mají v řízení postavení účastníků řízení, pokud by mohli být rozhodnutím přímo dotčeni ve svých právech.

Vzhledem k tomu, že podle § 169 odst. 2 SSZ lze výjimku z obecných požadavků na výstavbu dovodit pouze v jednotlivých odůvodněných případech, musí být žádost řádně a přesvědčivým způsobem zdůvodněna, zejména vzhledem k územně nebo stavebně-technickým důvodům. Z odůvodnění musí být zřejmé, proč nemůže být dodržen předmětný požadavek na výstavbu, resp. toho konkrétního právního předpisu, ze kterého žadatel žádá výjimku, a že se povolením výjimky neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví a života osob ani sousední pozemky nebo stavby. Tvrzení stavebníka o nemožnosti stavbu realizovat v souladu s obecnými požadavky na výstavbu je potřeba podložit relevantními podklady (důkazy, odborný posudek atd.)

Výjimečnost výjimky je chápána i ve výši správního poplatku za její povolení. Podle zákona o správních poplatcích je to částka 5 000 Kč, která se platí s podáním žádosti.

Účastníci řízení o výjimce a dotčené orgány

Řízení o povolení výjimky je procesně upraveno SSZ pouze částečně v § 169 odst. 5. Ve stavebním zákonem neupravených věcech tedy musíme podpůrně použít správní řád jakožto obecný procesní předpis ve veřejné správě. Tak je tomu i v případě účastníků řízení. Účastníkem řízení bude vždy žadatel podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu. Hlavními účastníky řízení budou podle § 27 odst. 1 písm. a) i další dotčené osoby, na které se pro společenství práv a povinností s žadatelem

musí rozhodnutí správního orgánu také vztahovat (např. manželé, spoluvlastníci).

Judikatura stanovení vedlejších účastníků

Vedlejší účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu (zde sousedy) je třeba vymezit i s ohledem na závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. července. 2013, sp.zn. 8 As 8/2011, podle něhož nedochází rozhodnutím o výjimce v převážné většině případů ke konečnému zásahu do práv účastníků. Teprve výsledek „hlavního řízení“, pro jehož účely žadatel o povolení výjimky usiluje, je způsobilý skutečného (kvalifikovaného) zkrácení práv účastníků řízení. Za stanovení finálního okruhu účastníků je každopádně odpovědný stavební úřad.

Jak již bylo výše uvedeno, § 169 odst. 6 SSZ stanoví, že rozhodnutí o povolení výjimky nebo odchýlného řešení podle odstavců 2 až 5 lze vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu, který hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů, jichž se odchýlné řešení týká.

Problém tohoto ustanovení spočívá v tom, že zákonodárce dotčené orgány, které by v řízení o výjimce hájily veřejné zájmy na základě zvláštního právního předpisu, výslovně nestanovil.

MMR ve své metodické pomůcce zmiňuje, že při stanovení okruhu dotčených veřejných zájmů lze vycházet z aktualizované internetové příručky Ústavu územního rozvoje „Dotčené orgány v procesu územního plánování“. Jsem nicméně toho názoru, že v zájmu právní jistoty by bylo vhodné, aby zvláštní právní předpisy stanovily jednotlivým správním orgánům přímo postavení dotčeného orgánu v řízení o výjimce. To bohužel není řešeno ani rekodifikací.

Judikatorní vymezení dotčených orgánů ve vztahu k povolení výjimky

Jisté vodítko v této věci dal i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. ledna 2018, č.j. 9 As 290/2016-59. Podle něj lze rozhodnutí o povolení výjimky z obecných požadavků na výstavbu vydat jen v dohodě nebo se souhlasem dotčeného orgánu, který hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů, jichž se odchýlné řešení týká, a to i v případě, že žádný zvláštní zákon výslovně nepředpokládá vydání závazného stanoviska či souhlasu určitého orgánu v řízení o povolení výjimky, ani výslovně nestanoví, že v takovém řízení má postavení dotčeného orgánu. Existuje-li orgán, který hájí zájmy dotčené záměrem, je nezbytné, aby k takové výjimce dal souhlas, přičemž postačuje i neformální vyjádření takového souhlasu.

Průběh řízení

Stavební úřad přezkoumá úplnost žádosti podle § 4 správního řádu. Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže stavební úřad žadateli/stavebníkovi nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, k čemuž mu stanoví přiměřenou lhůtu, a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně

s výzvou k odstranění nedostatků může řízení přerušit na dobu nezbytně nutnou.

Pokud žádost obsahuje předepsané náležitosti a netrpí žádnými vadami, stavební úřad oznámí účastníkům řízení a dotčeným orgánům, které hájí zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů, jichž se odchylné řešení týká, zahájení řízení o povolení výjimky. V případě potřeby nařídí ústní jednání, které může být spojeno s ohledáním na místě. Podle okolností stavební úřad přizve i příslušný dotčený orgán. Před vydáním rozhodnutí ve věci dá stavební úřad účastníkům řízení o výjimce možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu a stanoví přiměřenou lhůtu pro jejich vyjádření, přičemž určením lhůty nesmí být ohrožen účel řízení ani porušena rovnost účastníků.

Vyhodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí

Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl v projednávané věci objektivně rozhodnout, je náležitě zjištění skutkový stav věci, a to v souladu s § 3 správního řádu tak, aby byl zjištěn v potřebném rozsahu a nebyly o něm důvodné pochybnosti. Při zjišťování skutkového stavu správní orgán vychází z tzv. podkladů pro vydání rozhodnutí, jejichž demonstrativní výčet je uveden v § 50 správního řádu.

Stavební úřad

- provede kontrolu správnosti údajů o žadateli a pozemku,
- provede kontrolu věcného obsahu plné moci v případě zastupování,
- provede kontrolu dostatečnosti obsahové stránky žádosti a dalších příloh žádosti (přesná specifikace požadované výjimky a záměru, pro který je požadován),
- zjistí a vyhodnotí věcný obsah doložených stanovisek dotčených orgánů,
- zjistí míru dotčení práv a oprávněných zájmů osob odlišných od žadatele (vlastníci sousedních pozemků a staveb na nich apod.),
- provede předběžnou kontrolu souladu záměru, pro nějž je požadována výjimka, s územně plánovací dokumentací (možnost umístění daného druhu stavby na požadovaném pozemku, apod.),
- posoudí odůvodnění žádosti a ověří, zda udělením výjimky nebude ohrožena bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby,
- posoudí, zda řešením podle povolené výjimky bude dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu.

Rozhodnutí stavebního úřadu a opravné prostředky

Stavební úřad po posouzení všech okolností buď požadovanou výjimku povolí, nebo zamítne.

Ustanovení § 169 odst. 2 SSZ stanoví podmínky pro povolení výjimky následovně:

- povolením výjimky nesmí dojít k ohrožení bezpečnosti, ochrany zdraví a života osob a sousedních pozemků nebo staveb a
- řešením podle povolené výjimky musí být dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu.

Při rozhodování o povolení výjimky je třeba důrazně respektovat zákonné meze pro udělení výjimky, neboť se jedná o řízení o výjimce z obecně platného pravidla.

Stavební úřad může vydat samostatně rozhodnutí ve smyslu § 169 odst. 5 SSZ. Pokud žadatel podal společně s žádostí též návrh na vydání územního rozhodnutí nebo návrh na vydání stavebního povolení, stavební úřad může podle § 140 odst. 7 správního řádu rozhodnout ve společném řízení a vydat společné rozhodnutí.

Proti rozhodnutí o výjimce se účastník může odvolat. Bez pravomocného rozhodnutí o povolení výjimky, je-li řízení o výjimce vedeno samostatně, nelze v hlavním řízení vydat rozhodnutí, kterým bude žádosti vyhověno.

Praktická aplikace výjimek - dělení pozemků

Pro dělení pozemků vyžaduje SSZ vydání územního rozhodnutí o dělení pozemků. § 82 odst. 1 SSZ stanoví, že rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků stanoví podmínky pro nové rozdělení nebo scelení pozemků. Podle odst. 2 je možno rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků vydat pouze na žádost podanou všemi vlastníky všech dotčených pozemků, které jsou předmětem rozhodnutí, nebo oprávněnou osobou za účelem uplatňování předkupního práva pro veřejně prospěšné stavby.

S touto problematikou dále souvisí i § 20 odst. 3 vyhlášky č. 501/2006 Sb., který uvádí, že pozemek se vždy vymezuje tak, aby svými vlastnostmi, zejména velikostí, polohou, plošným a prostorovým uspořádáním, umožňoval využití pro navrhovaný účel a byl dopravně napojen na veřejně přístupnou pozemní komunikaci.

Dále podle § 12 odst. 1 vyhlášky č. 503/2006 Sb. obsahuje rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků kromě obecných náležitostí rozhodnutí a náležitostí stanovených v § 92 stavebního zákona taktéž:

- a. parcelní čísla a druh pozemků podle katastru nemovitostí, jichž se dělení nebo scelení týká,
- b. určení nových hranic pozemků s vyznačením přístupu z veřejně přístupné pozemní komunikace ke každému pozemku.

Podle § 12 odst. 3 vyhlášky č. 503/2006 Sb. grafická příloha rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků, ověřená stavebním úřadem, obsahuje situační výkres současného stavu území v měřítku katastrální mapy s vyznačením nových hranic pozemků a přístupu z veřejně přístupné pozemní komunikace na každý nově vytvořený pozemek.

Judikatura k dělení pozemků

Problémem v praxi je, jak při dělení pozemků nahlížet na splnění poslední uvedené podmínky přístupu z veřejně přístupné pozemní komunikace na každý nově vytvořený pozemek. K tomu se vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. září 2017, č.j. 1 As 166/2016-38. V něm uvedl, že podle citovaných ustanovení se pozemek vymezuje tak, aby byl dopravně napojen na veřejně přístupnou pozemní komunikaci, přičemž příslušné rozhodnutí vždy musí obsahovat vyznačení přístupu z takové komunikace. Z litery zákona jednoznačně vyplývá, že napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci musí být bezprostřední. Dále dodal, že pokud vznikne pozemek bez možnosti přístupu na něj, není v možnostech jeho vlastníka řádně na něm hospodařit či jinak jej řádně užívat. Tato skutečnost je pak důvodem vzniku nezbytné cesty na takový pozemek, jenž v sobě nutně nese i zjevné omezení vlastníka, přes jehož pozemek je tato cesta realizována. Je tudíž ve veřejném zájmu omezit vznik takových pozemků, které by se v budoucnu mohly stát nepřístupnými, a bylo by proto nutné zasahovat do vlastnického práva jiných vlastníků. Nadto soud konstatoval, že nezbytnou cestu v souladu s § 1032 odst. 1 písm. b) zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku nepovolí, způsobil-li si nedostatek přístupu na tento pozemek ten, kdo o nezbytnou cestu žádá, z hrubé nedbalosti či úmyslně. Ani zřízení věcného břemene užívání pozemku pro zajištění přístupu smlouvou o smlouvě budoucí není dostačujícím způsobem pro zajištění dopravního napojení pozemku, neboť věcné břemeno nemá trvalý charakter. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu tak vyplývá, že každý nově vymezovaný pozemek musí být bezprostředně a trvale napojen na veřejně přístupnou pozemní komunikaci (napojení má být přímé, nikoliv zajištěné prostřednictvím věcného břemene). Pokud by tato podmínka splněna nebyla, bude muset stavební úřad vydat rozhodnutí o zamítnutí žádosti o dělení pozemků.

Závěrem rozsudku však soud uvádí, že § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb. umožňuje udělit výjimky z obecných požadavků na využívání území, mimo jiné i z § 20 odst. 3 této vyhlášky, tedy i z povinnosti dopravního napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci. Pro udělení výjimky musí být splněny požadavky § 169 odst. 2 stavebního zákona. Stavebnímu úřadu je dána zákonná možnost v odůvodněných případech rozhodnout o udělení této výjimky.

Pokud by se tedy měl pozemek rozdělit např. tak, že jeden nově vzniklý pozemek bude mít přímé dopravní napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci a druhý by měl toto napojení zajištěno prostřednictvím věcného břemene přes první nově vzniklý pozemek, nebylo by možné takto pozemek hned rozdělit, ale pouze za předpokladu, že by si žadatel požádal o udělení výjimky z § 20 odst. 3 vyhlášky č. 501/2006 Sb. Zdali budou splněny předpoklady pro udělení takové výjimky v konkrétním případě ve smyslu § 169 současného stavebního zákona, závisí na odůvodněném posouzení stavebního úřadu.

Pro zajímavost zmiňme, že SSZ již takto pozemek rozdělit umožňuje, a to přímo po podání žádosti podle § 216 odst. 2,

aniž by bylo současně nutné žádat o udělení výjimky z přímého dopravního napojení na veřejně přístupnou pozemní komunikaci.

Odstupové vzdálenosti

Problematiku odstupových vzdáleností upravuje § 25 vyhlášky č. 501/2006 Sb. následovně:

- Odst. 1 – Vzájemné odstupy staveb musí splňovat požadavky urbanistické, architektonické, životního prostředí, hygienické, veterinární, ochrany povrchových a podzemních vod, státní památkové péče, požární ochrany, bezpečnosti, civilní ochrany, prevence závažných havárií, požadavky na denní osvětlení a oslunění a na zachování kvality prostředí. Odstupy musí dále umožňovat údržbu staveb a užívání prostoru mezi stavbami pro technická či jiná vybavení a činnosti, například technickou infrastrukturu.
- Odst. 2 – Je-li mezi rodinnými domy volný prostor, vzdálenost mezi nimi nesmí být menší než 7 m a jejich vzdálenost od společných hranic pozemků nesmí být menší než 2 m. Ve zvlášť stísněných územních podmínkách může být vzdálenost mezi rodinnými domy snížena až na 4 m, pokud v žádně z protilehlých stěn nejsou okna obytných místností; v takovém případě se odstavec 4 nepoužije.
- Odst. 3 – Vytvářejí-li stavby pro rodinnou rekreaci mezi sebou volný prostor, vzdálenost mezi nimi nesmí být menší než 10 m.
- Odst. 4 – Jsou-li v některé z protilehlých stěn sousedících staveb pro bydlení okna obytných místností, musí být odstup staveb roven alespoň výšce vyšší z protilehlých stěn, s výjimkou vzájemných odstupů staveb rodinných domů podle odstavce 2. Uvedené odstupy mezi stavbami pro bydlení neplatí pro jednotlivé stavby umístované v prolukách. Obdobně se určují odstupy od staveb nebytových.
- Odst. 5 – Vzdálenost stavby garáže a dalších staveb souvisejících a podmiňujících bydlení umístěných na pozemku rodinného domu nesmí být od společných hranic pozemků menší než 2 m.
- Odst. 6 – S ohledem na charakter zástavby je možno umístit až na hranici pozemku rodinný dům, garáž a další stavby a zařízení související s užíváním rodinného domu. V takovém případě nesmí být ve stěně na hranici pozemku žádné stavební otvory, zejména okna, větrací otvory; musí být zamezeno stékání dešťových vod nebo spadu sněhu ze stavby na sousední pozemek; stavba ani její část nesmí přesahovat na sousední pozemek.
- Odst. 7 – Vzdálenost průčelí budov, v nichž jsou okna obytných místností, musí být nejméně 3 m od okraje vozovky silnice nebo místní komunikace; tento požadavek se neuplatní u budov umístovaných ve stavebních prolukách řadové zástavby a u budov, jejichž umístění stanoví vydaná územně plánovací dokumentace.
- Odst. 8 – Vzájemné odstupy a vzdálenosti se měří na nejkratší spojnici mezi vnějšími povrchy obvodových stěn, balkonů, lodžii, teras, dále od hranic pozemků a okraje vozovky pozemní komunikace.

Judikatura k odstupovým vzdálenostem: Závěry soudů a veřejného ochránce práv

Podle § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb. je za podmínek stanovených v § 169 současného stavebního zákona možná výjimka z ustanovení § 25 odst. 2 až 7. Aplikace tohoto ustanovení a výjimek z něj bohužel není jednotná a činí jedny z největších problémů. Je zde možné odkázat alespoň na rozsudky soudů a závěry šetření veřejného ochránce práv, které se odstupovými vzdálenostmi zabývaly a měly by být při řešení této problematiky nápomocné.

- Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 12. října 2016, č.j. 1 As 118/2016-32 dovodil, že mezi § 25 odst. 2 a odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb. není vztah vzájemné speciality. Každé ustanovení dopadá na jinou množinu posuzovaných staveb pro bydlení a jejich vzájemných odstupů, přičemž v některých případech, jako je posuzovaná věc (rodinný dům s okny obytných místností v protilehlých stěnách, z nichž alespoň jedna je vyšší než 7 m), se tyto množiny protnou a je třeba aplikovat obě ustanovení.
- Dále v rozsudku ze dne 29. srpna 2019, č.j. 5 As 190/2019-43 Nejvyšší správní soud shrnul, že výjimka z odstupové vzdálenosti dle § 25 vyhlášky č. 501/2006 Sb. je možná tehdy, jestliže (i) právní předpis její povolení výslovně umožňuje, (ii) neohrozí se tím bezpečnost, ochrana zdraví a života osob a sousední pozemky nebo stavby a (iii) řešením podle povolené výjimky bude dosaženo účelu sledovaného obecnými požadavky na výstavbu, což znamená, že odstupy staveb musí splňovat požadavky vymezené v § 25 odst. 1 této vyhlášky. Smyslem vzájemných odstupových vzdáleností staveb určených pro bydlení je zajištění kvalitního životního prostředí a vzhledového i jiného nenarušování a nezatěžování prostředí rodinných domů, jakož i zachování estetiky pozemků s rodinnými domy. Je třeba doplnit, že při rozhodování správního orgánu o povolení výjimky je zde prostor pro správní uvážení, možnost pro udělení výjimky však není neomezená. Výjimka nesmí popřít samotnou podstatu a smysl ustanovení, z něhož byla udělena.
- Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. července 2021, č.j. 3 As 6/2020-44 je smyslem § 25 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. obecně upravit vzájemné odstupové vzdálenosti staveb, a to pomocí výčtu kritérií, která musí být zohledněna. Z tohoto ustanovení nelze udělit výjimku. V odst. 2 a 4 jsou pak pro určité zvláštní situace stanovena konkrétní pravidla umožňující přesně určit požadovanou vzdálenost staveb pro bydlení. Z těchto ustanovení lze udělit výjimku, přičemž řešení podle této výjimky musí splňovat účel obecného požadavku na výstavbu, jenž je vyjádřen v § 25 odst. 1 vyhlášky. Předmětem řízení o udělení výjimky dle § 25 odst. 2 i odst. 4 vyhlášky je konkrétní stavební záměr, včetně jeho přesného umístění na pozemku (ve vztahu k jiné stavbě) a provedení. V řízení je třeba posoudit, zda udělením výjimky bude vzhledem

k podobě stavebního záměru a stávající stavbě, vůči níž se posuzují odstupové vzdálenosti, splněn účel stanovený v § 25 odst. 1 vyhlášky. Pokud je tedy vedeno řízení o udělení výjimky z § 25 odst. 2 nebo odst. 4 vyhlášky, není významným hlediskem číselné vyjádření toho, o kolik se má povolit snížení odstupové vzdálenosti mezi stavbami oproti vzdálenosti plynoucí z těchto ustanovení vyhlášky, nýbrž to, zda stavební řešení, které je předmětem řízení, splňuje požadavky plynoucí z § 25 odst. 1 vyhlášky a další podmínky plynoucí z § 169 odst. 2 stavebního zákona.

- V rozsudku ze dne 14. července 2011, č.j. 1 As 69/2011-176 Nejvyšší správní soud uvedl, že pojem „okna obytných místností v protilehlých stěnách“ obsažený v § 25 odst. 2 a 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb. je nutné chápat jako jakákoliv okna, jež vedou z obytných místností, umístěná po celé délce protilehlých stěn, bez ohledu na odlišnou délku protilehlých stěn. Požádá-li v rámci řízení o dodatečném povolení stavby stavebník o udělení výjimky z obecných požadavků na výstavbu (§ 169 současného stavebního zákona), je stavební úřad povinen zohlednit především charakter vedeného řízení (zde je provádění stavby v rozporu se stavebním povolením) a pokusit se o dohodu mezi účastníky řízení. Nebude-li taková dohoda uzavřena, stavební úřad, s respektem k vlastnickému právu a k právu na ochranu soukromí dotčených osob, zváží jejich požadavky na provedení stavebně-technických úprav, zejména pokud budou tyto požadavky konstruktivně vyjádřeny (např. stanovením podmínek pro udělení výjimky), a včlení je jako podmínky do rozhodnutí o udělení výjimky, příp. přezkoumatelným způsobem odůvodní, proč takovému požadavku vlastníka sousední nemovitosti nebylo možné vyhovět.

Ze stanovisek veřejného ochránce práv odkazují na sdělení ze dne 18. ledna 2016, sp.zn. 4706/201/VOP. Podle něj obsahuje vyhláška č. 501/2006 Sb. v ustanovení § 25 odst. 6 svou podstatou „výjimkové“ ustanovení pro případy, kdy není třeba s ohledem na charakter zástavby vést samostatné řízení o udělení výjimky z odstupových vzdáleností. Stěžejní pro možnost aplikace uvedeného ustanovení je charakter zástavby. K použití uvedeného ustanovení by měl stavební úřad přistupovat pouze v mimořádných případech, kdy právě charakter zástavby v podstatě zcela vylučuje, aby na pozemku určeném k zastavění byla realizována stavba při dodržení byť zkrácených odstupových vzdáleností stanovených pro území, kde jsou zvláště stísněné podmínky pro umístování staveb.

Stavební úřad by tedy měl postupovat podle ustanovení § 25 odst. 6 citované vyhlášky, které je svým způsobem již samo o sobě jakýmsi výjimkovým ustanovením, a to pouze ve výjimečných a odůvodněných případech (například pro umístování staveb na území historických jader měst či v památkově chráněných územích, kde by požadavky na dodržení byť zkrácených odstupových vzdáleností umístění jakékoliv stavby bránily). Dělítko mezi aplikací zkrácených odstupových vzdáleností v případě umístování stavby ve zvláště stísněných poměrech dle ustanovení § 25 odst. 6 vyhlášky č. 501/2006 Sb., které umožňuje umístění stavby na hranici pozemku s ohledem na

charakter zástavby, není zcela zřetelné a výsledné rozhodnutí záleží vždy na posouzení konkrétních poměrů v území a podobě stavebního záměru.

Při posouzení konkrétní podoby poměrů v území a podobě stavebního záměru by se měl stavební úřad v odůvodnění svého rozhodnutí zabývat tím, jak je zástavba v předmětném místě tvořena (např. zda se jedná o samostatně stojící rodinné domy se zahradami, nebo jde o lokalitu, jejíž ráz utváří řadová zástavba rodinných domů). Dále by měl stavební úřad zkoumat také celkový ráz pozemků přiléhajících ke stavbám rodinných domů v řešené lokalitě, tzn. že by měl zkoumat, zda a jak jsou na pozemcích staveb rodinných domů umístěny další drobné či doplňkové stavby tvořící zázemí rodinného bydlení (garáže, kůlny, bazény, přístřešky apod.). Stavební úřad musí dbát především na to, aby byl v řízení o umístění/povolení stavby zohledněn smysl a účel odstupových vzdáleností, které mají zajistit určitou míru kvality prostředí (bydlení). Proto se stavební úřad musí vypořádat také s tím, zda nedodržení základních ani zkrácených požadavků na odstupové

vzdálenosti nebude na újmu kvality bydlení vlastníků sousedních nemovitostí.

Jak vyplývá z výše uvedených závěrů soudů a veřejného ochránce práv, výjimku z § 25 odst. 2 až 7 vyhlášky č. 501/2006 Sb. je nutné za podmínek § 169 současného stavebního zákona aplikovat tak, aby byl zachován smysl a účel obecného požadavku na výstavbu, jenž je vyjádřen v § 25 odst. 1 vyhlášky. Stavební úřad musí vždy dbát na to, aby přijaté řešení odpovídalo všem okolnostem daného případu a bylo odůvodněné. Z hlediska právní jistoty jsem toho názoru, že problematika odstupových vzdáleností by měla být podrobným způsobem řešena i v rámci rekonstrukce připravované vyhlášky o požadavcích na výstavbu, aby se minimalizoval vznik sporů v této věci.

JUDr. Eva Kuzmová

právní poradkyně předsedy ČKAIT
právní poradna Brno
ekuzmova@ckait.cz

Energetická vedení

Specifika řízení o povolení výjimky z § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (resp. § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů) pro stavby rozvodného energetického vedení v oblasti elektroenergetiky

Podle § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (resp. § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů) se rozvodná energetická vedení a vedení elektronických komunikací v zastavěném území obcí umísťují pod zem. Právo žádat o povolení výjimky z tohoto obecného požadavku plyne z § 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (resp. z § 83 odst. 1 Pražských stavebních předpisů).

Řízení o povolení výjimky z povinnosti umísťovat rozvodné energetické vedení pod zem v oblasti elektroenergetiky se bude vztahovat především na stavby přenosové soustavy [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 10 zákona č. 458/2000 Sb.] a distribuční soustavy [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 458/2000 Sb.].

Zásadní změnu požadavku stanoveného v § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (obdobně v § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů) přinesla novela stavebního zákona č. 225/2017 Sb., konkrétně část XXXIX. – Změna zákona o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací. Touto novelou byl do zákona č. 416/2009 Sb. (liniový zákon) s účinností od 1. ledna 2008 vložen nový § 2b, který původně v odst. 4 (nyní se jedná o odst. 2) stanovil, že elektroenergetická vedení o napětové hladině 400 kV a vyšší se v zastavěném území obcí umísťují nad zem.

Jak uvádí MMR ve své metodické pomůcce, zde se jedná o nepřímou novelu § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb. (resp. § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů), neboť § 2b odst. 2 liniového zákona stanoví nyní požadavek na umístění elektroenergetického vedení o napětové hladině 400 kV a vyšší v zastavěném území obcí nad zem, zatímco v prováděcích právních předpisech (vyhláška č. 501/2006 Sb.,

Pražské stavební předpisy) je stanoven obecný požadavek na umístování rozvodných energetických vedení (bez uvedení konkrétní napětové hladiny) v zastavěném území obcí pod zem.

S účinností od 1. ledna 2018 se tak požadavek § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., resp. § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů, pro elektroenergetická vedení o napětové hladině 400 kV a vyšší neuplatní, tj. v těchto případech se nežádá o výjimku z uvedených ustanovení. V ostatních případech, na něž nedopadá § 2b odst. 2 liniového zákona a které současně pokrývá obecný požadavek § 24 odst. 1 vyhlášky č. 501/2006 Sb., resp. § 18 odst. 2 Pražských stavebních předpisů, pak ano.

Výjimky z požadavků na výstavbu podle nového stavebního zákona

Věcná úprava postupu udělování výjimek byla z velké části převzata z právní úpravy současného stavebního zákona. Hmotněprávní podmínky pro udělení výjimky jsou tedy v § 138 nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. (dále jen NSZ) nastaveny obdobně, jako je tomu nyní.

Stavební úřad bude oprávněn výjimku povolit pouze v případě, kdy její udělení bude řádně odůvodněno. Dalším předpokladem pro udělení výjimky bude výslovné umožnění udělení výjimky z konkrétních požadavků na výstavbu zákonem nebo prováděcím právním předpisem za předpokladu, že se tím neohrozí bezpečnost, ochrana zdraví nebo života osob nebo zvířat, životní prostředí, sousední pozemky nebo stavby. Řešením podle povolené výjimky musí být dosaženo účelu sledovaného požadavky na výstavbu.

Zásadní změna však spočívá v integraci řízení o výjimce do řízení o povolení ve smyslu § 228 NSZ. Pokud tedy bude chtít stavebník udělit výjimku z požadavků na výstavbu, nebude o ni již moci žádat samostatnou žádostí, ale pouze s podáním žádosti o vydání výsledného povolení. O výjimce pak bude vždy stavební úřad rozhodovat v řízení o povolení, nikoliv samostatně.

§ 228 odst. 2 NSZ stanoví, že žádost o výjimku z požadavků na výstavbu je součástí žádosti o povolení záměru a obsahuje uvedení, o jakou výjimku se žádá, a její odůvodnění. Obdobné je uvedeno i v § 184 odst. 1 písm. h), co se náležitostí žádosti týče. Navíc se požaduje doložit k žádosti rovněž vyjádření nebo závazné stanovisko dotčeného orgánu, který hájí zájmy podle jiných právních předpisů, jichž se výjimka týká.

Řadu dalších možností pro udělení výjimky z požadavků na výstavbu podle stavebního zákona přináší poněkud kontroverzní lex Ukrajina (zákon č. 197/2022 Sb.), o němž jsme informovali v článku „Malý stavební zákon pro uprchlíky z Ukrajiny“ v Z+i č. 4/2022. Již dva měsíce poté, co Rusko napadlo Ukrajinu, bylo v Praze-Roztylech dokončeno komunitní centrum pro uprchlíky. Bylo povoleno a postaveno jako stavba dočasná i podle stávajícího stavebního zákona. Nevznikla potřeba výjimek, ani zákona lex Ukrajina. Projekt vznikl ve spolupráci s městskou částí Praha 11, NF Help Ukraine a společností PasserinvestGroup.

Výjimka je dále zmíněna v § 212 NSZ, který upravuje možnost vydat povolení stavby nebo zařízení jako první úkon stavebního úřadu v tzv. zrychleném řízení, pokud o to stavebník požádal a současně splňuje všechny podmínky tohoto ustanovení. Jednou z podmínek pro to, aby se nemuselo vést řízení, ale rovnou po podání žádosti mohlo být vydáno povolení stavebního úřadu, je to, že nejde o záměr vyžadující povolení výjimky.

Výjimka je také zmíněna v rámci podmínek pro dodatečné povolení stavby. Tu na rozdíl od současného právního stavu nepůjde dodatečně povolit tehdy, pokud by nepovolená stavba vyžadovala povolení výjimky z požadavků na výstavbu. Pak by se muselo přistoupit k jejímu odstranění.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradkyně předsedy ČKAIT

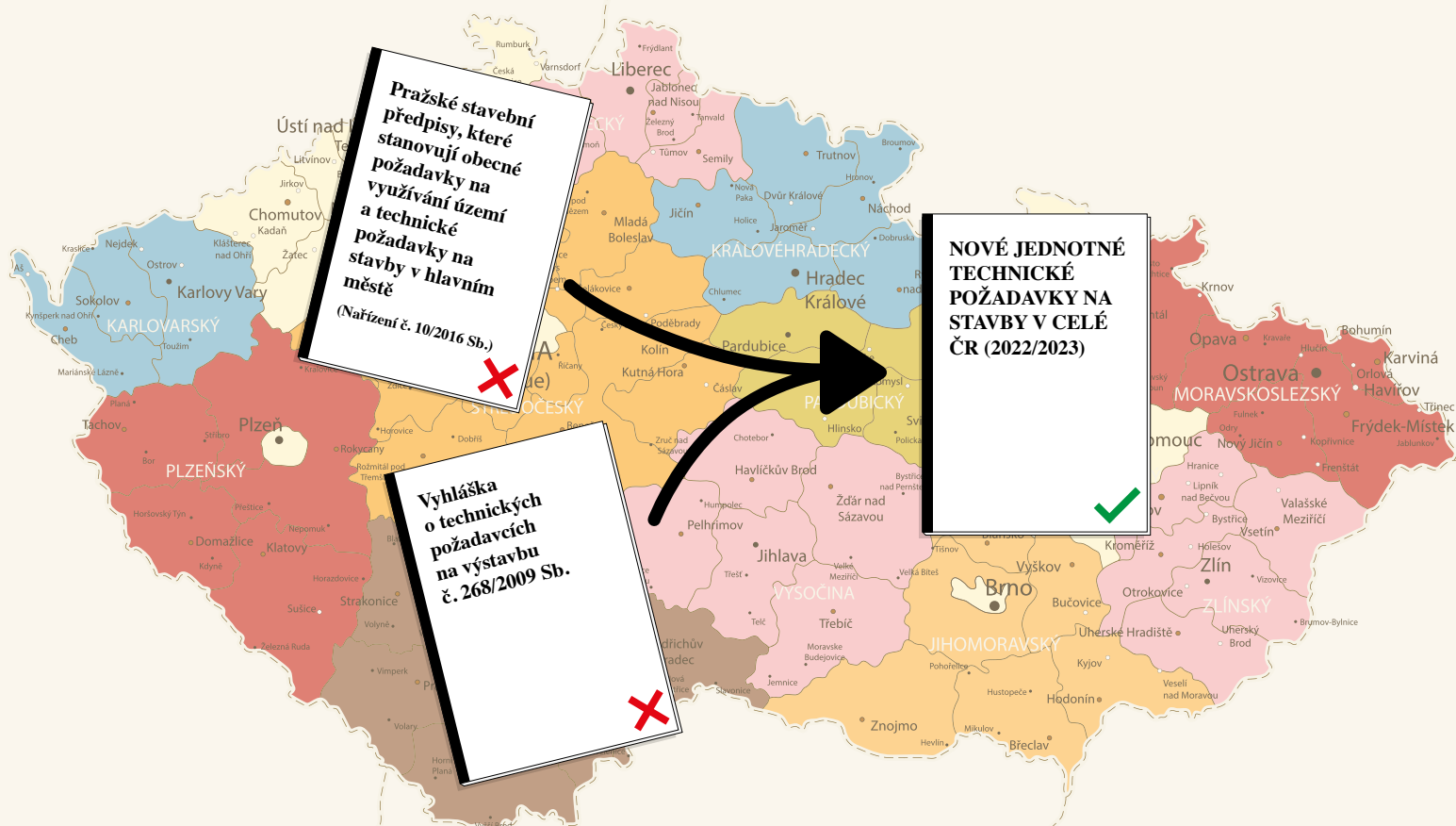
ČKAIT vystupuje proti zavádění dvojí kvality pro výstavbu

Požadavek na jednotné a kvalitní stavebně technické předpisy vychází z každodenní praxe stavebních inženýrů a techniků. V reakci na protichůdné mediálně silně podporované snahy některých účastníků výstavby napsal předseda ČKAIT dopis předsedovi vlády ČR. Cílem bylo varovat před neuváženými zásahy do novely nového stavebního zákona.

„Jsme silně rozčarováni snahou o roztržštění technických požadavků na stavby umožněním vzniku tzv. městských předpisů pro statutární města. Tuto snahu pokládáme za neuváženou a myslíme si, že povede k zneprůhlednění procesu výstavby a rovněž ke komplikacím, které povedou ke zbytečnému prodloužení termínů výstavby. Původně bylo dohodnuto, že namísto dvou existujících předpisů bude vytvořen jeden, moderní, který bude obsahovat spojení pozitivních částí Pražských stavebních předpisů i předpisů platných celostátně. Na poslední chvíli byla v loňském roce do zákona prosazena možnost vzniku městských předpisů pro Prahu, Brno a Ostravu. Nyní se hovoří o dalších městech, a dokonce i o všech statutárních městech.

Práce odborníků v takovém prostředí bude složitá a povede k vzniku problémů, zbytečných diskuzí a chyb. V konečném důsledku očekáváme spíše než urychlení naopak prodloužení termínů přípravy staveb. Zde uvádím několik bodů, proč je zavádění městských předpisů problematické. Vždyť kdo jiný než projektant ví nejlépe, co je v každodenní praxi problematické a co mu ztrpčuje život. Myslím, že uvedená řešení by proces přípravy staveb prospěla a zjednodušila ho. O to nám jde, protože chráníme zájem více než 32 000 našich členů, autorizovaných osob, i zájmy běžných stavebníků, pro něž pracujeme.“

Vybráno z dopisu předsedy ČKAIT odeslaného 18. října 2022 premiérovi ČR. Celé znění je uveřejněno na zpravy.ckait.cz.

Nový stavební zákon počítá s tím, že přestanou platit Pražské stavební předpisy i vyhláška o technických požadavcích na výstavbu, která nyní platí pro zbytek ČR. Mají být nahrazeny jednotným předpisem, který nebude zavádět dvoji kvalitu a přebere to lepší z obou současných předpisů. Koláž: J. Sládek

Pohled ČKAIT na druhou verzi novely nového stavebního zákona

Ministerstvo pro místní rozvoj předložilo v srpnu vládě návrh zákona, kterým se mění nový stavební zákon. Jedná se o druhou verzi tzv. věcné (institucionální) novely nového stavebního zákona č. 282/2021 Sb. (NSZ). Je v ní zapracována většina připomínek vznesených v meziresortním připomínkovém řízení. V článku je popsán stručný přehled toho, jak nyní vypadá navrhovaná verze této novely u institutů důležitých z pohledu ČKAIT.

Návrat požadavku na přímé denní osvětlení a větrání bytů – Druhá verze věcné novely zpřesňuje v § 13 písm. l) NSZ definici obytné místnosti tak, že se jí rozumí část bytu, která je určena k bydlení, tzn. splňuje požadavky na bydlení z hlediska velikosti, přímého osvětlení, nyní se doplňuje rovněž denního osvětlení, větrání, vytápění a hluku a má podlahovou plochu nejméně 8 m².

Uplatnění požadavků na výstavbu – Nové znění § 137 NSZ obsahuje obecná ustanovení k požadavkům na výstavbu, kterými se rozumí požadavky na vymezení pozemků, požadavky na umístování staveb a technické požadavky na stavby. V rámci podaných připomínek ČKAIT požadovala úpravu § 137 odst. 4 NSZ, aby bylo dosaženo lepší srozumitelnosti textu. Navrhované ustanovení nyní zní následovně:

V rozsahu, v jakém to závažné územně-technické nebo stavebně-technické důvody nebo jiný veřejný zájem nevyklučují, uplatní se požadavky na výstavbu u změny dokončené stavby, údržby

dokončené stavby, změny dokončené stavby, dočasné stavby, zařízení staveniště, pozemku nebo stavby, které jsou kulturní památkou nebo se nacházejí v památkové rezervaci nebo zóně.

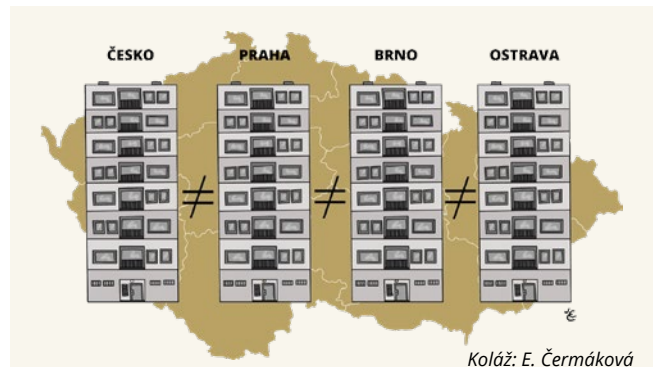
Jednotné technické požadavky na stavby v celé ČR – Druhá verze věcné novely NSZ i nadále počítá s tím, že technické požadavky na stavby budou jednotné pro celou ČR. Praha, Brno a Ostrava tak mohou prováděcím právním předpisem stanovit své vlastní požadavky, pouze co se týče vymezení pozemků a umístování staveb. Jedná se o dlouhodobý požadavek ČKAIT.

Pražské stavební předpisy nebudou prováděcím právním předpisem k NSZ – V navrhovaném znění se i nadále počítá s tím, že nařízení hlavního města Prahy č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (Pražské stavební předpisy), již nebude považováno za prováděcí právní předpis k NSZ. Uvedené vyplývalo z § 332 odst. 3 NSZ, který se navrhuje zrušit.

Projektová činnost – Podle § 156 odst. 1 NSZ musí být územně plánovací dokumentace, územní studie a projektová dokumentace zpracovány projektantem. V druhé verzi věcné novely dochází k úpravě výčtu jednoduchých staveb, ve vztahu k nimž nemusí být zpracována projektová dokumentace autorizovanou osobou, ale postačí zde dokumentace zpracovaná osobou, která má vysokoškolské vzdělání stavebního nebo architektonického směru a alespoň 3 roky praxe v projektování staveb. Podle navrhované úpravy se jedná o jednoduché stavby uvedené v 1. odstavci písm. c) a e) až o) a 2. odstavci přílohy č. 2 k tomuto zákonu. Výčet jednoduchých staveb v odstavci 2 přílohy č. 2 NSZ zůstává stejný, mění se výčet jednoduchých staveb uvedených v 1. odstavci písmen c) a e) až o), u nichž nemusí být dokumentace zpracována projektantem. Zní nyní následovně:

- c) *stavby garáží do 5 m výšky s jedním nadzemním podlažím, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m,*
- e) *opěrné zdi do výšky 1 m nebo oplocení do výšky 2 m, které hraničí s veřejně přístupnými pozemními komunikacemi nebo s veřejným prostranstvím,*
- f) *stavby pro zemědělství do 60 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky o jednom nadzemním podlaží, nepodsklepené, pokud nejde o stavby pro hospodářská zvířata anebo stavby, které mají sloužit pro skladování a zpracování hořlavých látek jako sušičky, sklady hořlavých kapalin, sklady chemických hnojiv a jiné,*
- g) *stavby pro zemědělství nad 60 m² zastavěné plochy nebo nad 5 m výšky do 300 m² zastavěné plochy a do 7 m výšky, o jednom nadzemním podlaží, nepodsklepené, pokud nejde o stavby pro hospodářská zvířata anebo stavby, které mají sloužit pro skladování a zpracování hořlavých látek jako sušičky, sklady hořlavých kapalin, sklady chemických hnojiv a jiné,*
- h) *stavby pro hospodářská zvířata do 60 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky, podsklepené nejvýše do hloubky 3 m,*
- i) *přípojky sítí technické infrastruktury,*
- j) *výrobky plnící funkci stavby, včetně základových konstrukcí pro ně, pokud nejde o drobnou stavbu,*
- k) *zásobníky pro zkapalněné uhlovodíkové plyny do celkového objemu 5 m³ určené výhradně pro odběr plynné fáze,*
- l) *dobýjecí stanice, pokud nejde o drobnou stavbu,*
- m) *stavby pro využití obnovitelných zdrojů energie s celkovým instalovaným výkonem do 100 kW,*
- n) *stavby odstavných, manipulačních, prodejních, skladových nebo výstavních ploch od 300 m² do 1000 m², které neslouží pro skladování nebo manipulaci s hořlavými látkami nebo látkami, které mohou způsobit znečištění životního prostředí,*
- o) *stavby zařízení stavenišť.*

Obsah dokumentace – Druhá verze věcné novely NSZ ponechává § 158 odst. 1 v původní schválené podobě, včetně poslední věty, u které bylo v rámci první verze navrhováno vypuštění. Uvedené ustanovení tedy opět v poslední větě zní tak, že dokumentace pro povolení záměru stanovená prováděcím právním předpisem musí obsahovat urbanistické

Koláž: E. Čermáková

Zástupci Asociace developerů, České komory architektů (ČKA), Svazu podnikatelů ve stavebnictví, Hospodářské komory a městských samospráv si chtějí v každém kraji stavět podle svých představ a nechtějí moderní jednotné stavebně technické předpisy, které by nahradili stávající celostátní i Pražské stavební předpisy. Naopak požadují, aby si velká města nově mohla vytvářet vlastní stavebně technické předpisy. Na podzim 2022 proto spustili silnou mediální kampaň a požadovali, aby na konci října vláda novelu neprojednávala a vrátila ji MMR k přepracování. Proti tomu se vymezuje ČKAIT (viz str. 14), která chce zabránit dvojí kvalitě na výstavbu. Není vhodné, aby požadavky na požární bezpečnost, osvětlení, akustiku atd. si mohla jednotlivá města určovat sama. Vzniklý chaos by nikomu neprospěl.

a základní architektonické a technické řešení záměru umožňující posouzení jeho mechanické odolnosti a stability, požární bezpečnosti a vlivů na území a životní prostředí.

S tímto návrhem ČKAIT nesouhlasí, protože se tím opět dává prostor pro to, aby se v případě dokumentace pro povolení stavby vycházelo z obsahu a rozsahu dokumentace pro územní rozhodnutí, nikoliv dokumentace pro vydání společného povolení, jak ČKAIT dlouhodobě prosazuje.

Vypuštění vyjádření projektanta – Podle navrhovaného znění § 162 odst. 2 a § 194 NSZ dochází k vypuštění povinnosti projektanta vyjádřit se na žádost stavebního úřadu k námitkám směřujícím k projektové dokumentaci a splnění technických požadavků na stavby v rámci řízení o povolení záměru. ČKAIT však požaduje tuto pravomoc projektanta do zákona znovu zavést z důvodů, které byly vysvětleny v článku „Jak probíhá první velká novelizace nového stavebního zákona“ v časopise Z+i č. 4/2022.

Úprava postavení autorizovaných inspektorů – I nadále je navrhováno zrušení možnosti přiložit odborný posudek autorizovaného inspektora k žádosti o povolení záměru. Zůstává zachováno oprávnění autorizovaných inspektorů vydávat odborné posudky pro účely kolaudace staveb.

Nedostatky NSZ dle názoru ČKAIT – ČKAIT bude i při dalším projednávání změny NSZ prosazovat, aby se v jeho znění objevily úpravy povinného dozoru projektanta či lhůty pro vydání rozhodnutí, na které je z naší strany dlouhodobě poukazováno. Více v článku „První velká novela nového stavebního zákona“ v časopise Z+i č. 3/2022.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradkyně předsedy ČKAIT
právní poradna Brno
ekuzmova@ckait.cz

Úspěšnou rekonstrukci Národního muzea v Praze provedlo sdružení tří velkých firem: Metrostav, Průmstav a IMOS Brno, kteří měli řadu drobných subdodavatelů z řad živnostníků. Foto: Tomáš Malý

Výkon činnosti autorizovaných osob podle živnostenského zákona

Pomůcka A 3.5 výkon činnosti autorizovaných osob je v plném znění umístěna na profesis.ckait.cz. Popisuje způsoby výkonu činnosti autorizovaných osob se zaměřením zejména na výkon činnosti v režimu živnostenského zákona.

Práva a povinnosti autorizovaných osob upravuje ustanovení § 12 až § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorizační zákon“). Způsoby, jimiž autorizované osoby vykonávají činnosti, pro které jim byla udělena autorizace, stanoví ustanovení § 14 odst. 1 autorizačního zákona.

Výkon činnosti jako svobodné povolání

Svobodný architekt nebo svobodný inženýr vykonává projektovou činnost a poskytuje související odborné služby nezávisle, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za odměnu. Nesmí vykonávat činnosti nebo zaměstnání, při nichž by ohrozil nezávislost svého postavení, je oprávněn zaměstnávat další osoby. Místem podnikání svobodného architekta nebo svobodného inženýra je místo podnikání zapsané v seznamu vedeném Komořou.

Svobodní architekti nebo svobodní inženýři mohou povolání vykonávat jako společnost, tedy jako právnická osoba. Vykonávají-li svobodní architekti nebo svobodní inženýři povolání dohromady jako společnost (§ 2716 a následující občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.), upraví si vzájemné vztahy písemnou smlouvou. Společníky mohou být výlučně svobodní architekti nebo svobodní inženýři, společníci musí mít

společné sídlo. **Činnost autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů činných ve výstavbě, kteří vykonávají svoji činnost jako svobodní architekti a svobodní inženýři není živností (§ 3 písm. i) živnostenského zákona).**

Výkon činnosti podle živnostenského zákona

Živnostenské podnikání je v současné době nejrozšířenější formou podnikání. Podmínky živnostenského podnikání upravuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), včetně kontroly jejich dodržování, kterou provádějí obecní živnostenské úřady, jimiž jsou odbory obcí s rozšířenou působností, nebo příslušný odbor městských částí hlavního města Prahy.

Živnostenský zákon upravuje pojem živnost, stanoví činnosti vyloučené z jeho režimu, podmínky provozování živnosti, rozdělení živností, vznik živnostenského oprávnění, provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce, definuje pro účely tohoto zákona provozovnu včetně stanovení souvisejících podmínek, zmocňuje obec k vydání tržního řádu, zabývá se jednotlivými druhy živností - živnosti **ohlašovací** (živnosti řemeslné, vázané, živnost volná), živnosti **koncesované**, upravuje prokazování odborné či jiné způsobilosti, rozsah živnostenského oprávnění, povinnosti podnikatele, vznik, změnu

a zánik živnostenského oprávnění, živnostenský rejstřík, živnostenskou kontrolu a přestupky včetně sankcí

V přílohách č. 1 až 4 k živnostenskému zákonu je uveden seznam jednotlivých druhů živností včetně odborné či jiné způsobilosti pro jejich výkon.

V příloze č. 5 je uveden seznam živností, jejichž výkon je podnikatel povinen zajistit pouze fyzickými osobami splňujícími odbornou způsobilost, a odborné způsobilosti pro výkon těchto činností.

Živnost je charakterizována šesti znaky

Základním předpokladem pro vznik živnostenského oprávnění k provozování živnosti je splnění veřejnoprávních podmínek stanovených živnostenským zákonem označených jako „podmínky provozování živnosti“. Tyto podmínky musejí být splněny jak při vzniku oprávnění, tak i po celou dobu provozování živnosti; jakmile je podnikatel přestane splňovat, je to důvod k pozastavení provozování živnosti nebo ke zrušení živnostenského oprávnění.

Povinnosti podnikatele související s výkonem podnikatelské činnosti jsou vymezeny v § 31 živnostenského zákona. Nejedná se o konečný výčet, neboť mnohé jiné, které mají přímý vztah k provozování živnosti, vyplývají z dalších ustanovení živnostenského zákona a plynou i z právních předpisů, které mají souvislost se vstupem podnikatele do podnikání (daňové a jiné zákony) či výkonem konkrétní činnosti.

Živnost je charakterizována šesti znaky, které musejí být splněny všechny současně, aby bylo jednoznačné, že daná činnost je živností, tedy podnikáním v režimu živnostenského zákona. Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem. Pokud by nebyl splněn některý ze znaků, pak se o živnostenském podnikání nejedná (v případě znaku „účel dosažení zisku“ je rozhodující to, že podnikatel měl úmysl nebo snahu svou činností dosáhnout zisku; nerozhoduje ani to, zda bylo ve skutečnosti touto činností zisku dosaženo). Naplnění všech znaků živnosti živnostenský úřad zkoumá v případě podezření na neoprávněné podnikání (všechny uvedené znaky živnosti jsou naplněny a podnikatel nemá příslušné živnostenské oprávnění).

Negativní vymezení živnosti je uvedeno v § 3 živnostenského zákona, kde jsou taxativně uvedeny činnosti, které jsou z režimu živnostenského zákona vyloučeny. Zpravidla je úprava podnikání v ve vyloučených činnostech regulována jiným zákonem. Živností nejsou profesní činnosti, které jsou komplexně upraveny zvláštními zákony a mohou být vykonávány buď pouze fyzickými osobami anebo právnická osoba je může vykonávat pouze prostřednictvím fyzických osob splňujících podmínky příslušného zvláštního zákona.

Sankce za neoprávněné podnikání

Neoprávněné podnikání (provozování činnosti, která je živností bez živnostenského oprávnění) je přestupkem podle živnostenského zákona, za nějž může být fyzické a právnické

osobě uložena pokuta až do výše 500 000 Kč v případě živnosti volné a 750 000 Kč v případě živnosti vázané.

Odpovědný zástupce nejvýše čtyř podnikatelů

Podnikatel může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. **Odpovědný zástupce** je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, jejímž prostřednictvím podnikatel může provozovat živnost. Odpovědný zástupce odpovídá podnikateli za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů a je s ním ve **smluvním** vztahu; nikdo nemůže být ustanoven do funkce odpovědného zástupce pro více než **čtyři** podnikatele. Odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 6 a § 7 živnostenského zákona. Protože odpovědný zástupce odpovídá za řádný provoz živnosti, musí stejně jako podnikatel splňovat kromě všeobecných podmínek tytéž zvláštní podmínky provozování živnosti podle živnostenského zákona. Zákon upravuje podmínky pro výkon funkce odpovědného zástupce v případě osoby, které byl uložen zákaz činnosti, resp. zrušeno živnostenské oprávnění. Odpovědným zástupcem právnické osoby nemůže být člen kontrolního orgánu této právnické osoby.

Odpovědného zástupce je povinen ustanovit podnikatel, jenž je fyzickou osobou a nesplňuje zvláštní podmínky provozování živnosti, podnikatel, jenž je právnickou osobou pro živnosti vyžadující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Česká právnická osoba ustanoví do funkce odpovědného zástupce osobu, která je členem jejího statutárního orgánu a která splňuje podmínky pro výkon funkce odpovědného zástupce. Nelze-li odpovědného zástupce ustanovit z uvedených osob, ustanovuje podnikatel odpovědného zástupce z jiných osob.

Podnikatel může ustanovit odpovědného zástupce i v případech, kdy to živnostenský zákon nevyžaduje. Pokud podnikatelem ustanovený odpovědný zástupce přestal vykonávat funkci nebo přestal splňovat zákonem stanovené požadavky, může podnikatel provozovat živnost bez odpovědného zástupce jen v případě, že tak stanoví jiný právní předpis, a za podmínek jím stanovených. Podnikatel, jenž provozuje živnost prostřednictvím odpovědného zástupce, je povinen zajistit jeho účast při provozování živnosti v potřebném rozsahu.

Funkci odpovědného zástupce pro podnikatele, ať fyzickou či právnickou osobu, je možno vykonávat v zásadě dvěma způsoby, a to formou **pracovněprávního či obdobného vztahu** podle zákoníku práce, nebo na základě **příkazní smlouvy** uzavírané podle příslušných ustanovení občanského zákoníku.

Vzhledem k tomu, že funkce odpovědného zástupce může být vykonávána až pro čtyři podnikatele, je třeba zmínit, že zaměstnanci mohou vedle svého zaměstnání vykonávaného v základním pracovněprávním vztahu vykonávat výdělečnou činnost, která je shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele, u něhož jsou zaměstnání, jen s jeho předchozím písemným souhlasem.

Projektování a provádění staveb jsou vázané živnosti

Živnosti související s výkonem činnosti autorizovaných osob podle živnostenského zákona jsou vázanými živnostmi „**Projektová činnost ve výstavbě**“ a „**Provádění staveb, jejich změn a odstraňování**“ zařazenými v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu. Podle živnostenského zákona je pro uvedené živnosti podmínkou jejich provozování splnění odborné způsobilosti stanovené touto přílohou, která spočívá buď v autorizaci či zápisu do seznamu registrovaných osob podle autorizačního zákona, nebo v různém stupni vzdělání zaměřeném na stavebnictví nebo architekturu spolu s příslušnou praxí. Pro provozování těchto živností (ve smyslu vzniku živnostenského oprávnění) jsou směrodatné možné způsoby získání odborné způsobilosti uvedené v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu, tj. nejde pouze o autorizaci nebo o zápis do seznamu registrovaných osob podle autorizačního zákona; autorizace podle autorizačního zákona je pouze jedním z možných průkazů odborné způsobilosti stanovených touto přílohou pro výkon uvedených živností v režimu živnostenského zákona.

Odpovědný zástupce musí splnit podmínku odborné způsobilosti

Pokud podnikatel – fyzická nebo právnická osoba – při ohlašování uvedených živností nebo v průběhu provozování živností nespĺňuje podmínku odborné způsobilosti, může ustanovit odpovědného zástupce, který splňuje jakoukoliv ze stanovených podmínek. Pokud by měl odpovědný zástupce sám osobně vykonávat činnost, jež je obsahem některé z obou vázaných živností, musel by pak splňovat i ty požadavky, které vyplývají z vazby živnostenského zákona na § 158 a § 159 (či § 160) stavebního zákona pro přímý výkon takové činnosti.

Obsahová náplň vázaných živností ve výstavbě

Podle nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů, které upravuje obsahové náplně jednotlivých živností, je podnikatel v rámci živnosti „**Projektová činnost ve výstavbě**“ oprávněn zpracovávat územně plánovací dokumentace, územní studie, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí nebo dokumentace pro uzavření veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí a projektové dokumentace podle stavebního zákona.

Obsahovou náplň živnosti „**Provádění staveb, jejich změn a odstraňování**“ je podle cit. nařízení provádění stavebních a montážních prací při novostavbách, změnách dokončených staveb (nástavby, přístavby, stavební úpravy), údržbě staveb a jejich odstraňování podle stavebního zákona, **včetně vedení realizace staveb** a jejich změn. Při provádění uvedených stavebních prací mohou být vykonány i činnosti související s realizací stavby, které jsou předmětem živností řemeslných, případně živnosti volné. Živnostenské oprávnění opravňuje

podnikatele k provádění všech druhů staveb, nikoliv pouze v oboru jeho kvalifikace či autorizace.

Autorizovaný inženýr i technik jsou v rozsahu oboru, popřípadě specializace, pro kterou jim byla udělena autorizace podle autorizačního zákona, oprávněni mj. vést realizaci stavby; odborné vedení provádění stavby nebo její změny je podle stavebního zákona vybranou činností ve výstavbě, již mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k jejímu výkonu podle zvláštního právního předpisu, tj. podle autorizačního zákona.

Na základě živnostenského oprávnění pro vázanou živnost „**Provádění staveb, jejich změn a odstraňování**“ lze vykonávat činnost **stavební dozor** (v minulosti byla obsahem živnosti „Inženýrská činnost ve výstavbě“). Předmětem obsahové náplně daných živností je též poradenství věcně související s obsahem živnosti, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.

Dalšími činnostmi souvisejícími s výkonem činnosti autorizovaných osob v režimu živnostenského zákona jsou činnosti živnosti volné („Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona“), „**60. Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků**“ a „**70. Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy**“.

Obsahovou náplň činnosti „**Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků**“ jsou mimo jiné poradenské služby **technického charakteru** ve specifikované oblasti činnosti, zejména ve **stavebnictví** a architektuře, **poskytování odborné pomoci, posudků, rad, doporučení a stanovisek k zabezpečení přípravy a realizace staveb, posuzování vlivů připravovaných staveb, jejich změn a změn v jejich užívání, činností a technologií na životní prostředí, to znamená zpracování posudku dokumentace o hodnocení vlivu stavby, činnosti nebo technologie na životní prostředí**.

Posuzování zahrnuje zejména zjištění, popis a hodnocení předpokládaných přímých a nepřímých vlivů stavby, činnosti nebo technologie na klimatické poměry, ovzduší, povrchové a podzemní vody, půdu, horninové prostředí, způsob využívání krajiny, chráněná území, flóru, faunu, funkčnost a stabilitu ekosystémů, obyvatelstvo, využívání přírodních zdrojů, kulturní památky, životní prostředí v obcích a městech. Dále zahrnuje porovnání navržených variant řešení a výběr nejvhodnější varianty, navržení opatření a podmínek, které vyloučí nebo sníží předpokládané nepříznivé vlivy, popřípadě zvýší pozitivní vlivy stavby, činnosti nebo technologie, hodnocení důsledků případného neprovedení stavby, činnosti nebo technologie. Obsahem činnosti **není** vlastní realizace technických činností, projektování staveb ani jejich provádění.

Obsahovou náplň činnosti „**Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy**“ je mimo jiné poskytování služeb při výkonu zadavatelských činností pro zadávání veřejných zakázek a dalších služeb obdobné povahy, **technická činnost**, jejímž obsahem je **výkon technického dozoru**, včetně provádění příslušných záznamů ve stavebních denících, spolupráce s autorským dozorem projektanta

a zástupci budoucích uživatelů a provozovatelů staveb a další související činnosti. Obsahem činnosti **není** mj. **výkon stavebního dozoru**, projektování staveb ani jejich provádění.

Výkon činností v pracovněprávním režimu

Autorizované osoby mohou vykonávat povolání, resp. činnosti, pro které jim byla udělena autorizace, jako **závislou práci v pracovněprávním režimu**.

Právní vztahy vznikající při výkonu závislé práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli upravuje zákoník práce; nelze-li použít tento zákon, řídí se občanským zákoníkem. Základními pracovněprávními vztahy jsou **pracovní poměr založený pracovní smlouvou** a právní vztahy založené **dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr**, tj. dohodou o provedení práce a dohodou o pracovní činnosti.

Veřejná obchodní společnost

Autorizované osoby mohou dále vykonávat povolání jako **společníci veřejné obchodní společnosti** zřízené za účelem výkonu povolání. Vykonávají-li autorizované osoby povolání jako společníci veřejné obchodní společnosti, musí být pouze společníky autorizované osoby. Autorizované osoby, které jsou společníky této společnosti, vykonávají povolání jménem společnosti a na její účet.

Veřejná obchodní společnost je upravena zákonem o obchodních korporacích (z. č. 90/2012 Sb.). Jedná se o společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání a **ručí za její dluhy** společně a nerozdílně.

Nejvyšším orgánem veřejné obchodní společnosti jsou **všichni její společníci**, statutárním orgánem společnosti jsou **všichni společníci**; osoba, která je členem orgánu a je do funkce volena, jmenována či jinak povolávána, musí být také bezúhonná podle zákona o živnostenském podnikání a nesmí u ní existovat překážka provozování živnosti.

Odpovědnost odpovědného zástupce

Dle § 11 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), může podnikatel provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. Odpovědný zástupce je fyzická osoba ustanovená podnikatelem, jemuž odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů a k němuž je ve smluvním vztahu. Nikdo nemůže být ustanoven do funkce odpovědného zástupce pro více než čtyři podnikatele.

Ustanovení § 11 odst. 2 živnostenského zákona normuje, že odpovědný zástupce musí splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 6 a 7.

§ 11 odst. 3 tohoto zákona dále stanoví, že osoba, které byl uložen zákaz činnosti, nemůže být po dobu trvání tohoto zákazu odpovědným zástupcem pro živnost, do jejíž obsahové náplně tato činnost spadá. Odpovědným zástupcem pro stejnou živnost nemůže být ani osoba, které bylo zrušeno živnostenské oprávnění podle § 58 odst. 2 nebo 3, a to po

Společnost s ručením omezeným

Autorizované osoby mohou vykonávat povolání rovněž jako **společníci společnosti s ručením omezeným**, zřízené za účelem výkonu povolání, v níž musí být většinově zastoupeny autorizované osoby mezi společníky i mezi jednatelem. Pokud má společnost jediného společníka nebo jednatele, může jím být pouze autorizovaná osoba. Autorizované osoby, které jsou společníky společnosti, vykonávají povolání jménem společnosti a na její účet. **Společnost s ručením omezeným** je nejrozšířenější formou podnikání, již upravuje zákon o obchodních korporacích (z. č. 90/2012 Sb.). Společnost s ručením omezeným je společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění.

Nejvyšším orgánem společnosti s ručením omezeným je **valná hromada**, členy valné hromady jsou všichni společníci (tedy majitelé, vlastníci); v jednočlenné společnosti vykonává působnost valné hromady její společník. Statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je každý **jednatel**, pokud společenská smlouva neurčí, že více jednatelů tvoří kolektivní orgán. Jednateli, jenž je oprávněn společnost zastupovat, přísluší obchodní vedení společnosti. Osoba, která je členem orgánu a je do funkce volena, jmenována či jinak povolávána, musí být také bezúhonná podle zákona o živnostenském podnikání a nesmí u ní existovat překážka provozování živnosti.

Nepovinně vytvářeným orgánem, který dohlíží na činnost jednatelů, kontroluje účetní dokumentaci, jednou ročně předkládá zprávu o své činnosti valné hromadě, je **dozorčí rada**.

Příklady pracovní smlouvy, dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti, příkazní smlouvy, manažerské smlouvy atd. jsou uveřejněny na profesis.ckait.cz v pomůcce A 3.5.

Ing. Danka Makalová
členka Legislativní komise ČKAIT

- podnikatel, který je právnickou osobou, pro živnosti vyžadující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti (§ 7). Do funkce odpovědného zástupce ustanoví česká právnická osoba takovou osobu, která je členem jejího statutárního orgánu a která splňuje podmínky pro výkon funkce odpovědného zástupce podle tohoto zákona. Zahraniční právnická osoba ustanoví do funkce odpovědného zástupce vedoucího odštěpného závodu umístěného na území České republiky, jenž splňuje podmínky pro výkon funkce odpovědného zástupce podle tohoto zákona. Nelze-li odpovědného zástupce ustanovit z uvedených osob, ustanovuje podnikatel odpovědného zástupce z jiných osob.

Z výše uvedeného vyplývá, že odpovědného zástupce je povinen ustanovit podnikatel – fyzická osoba, který nesplňuje odbornou způsobilost u regulované živnosti. Právnická osoba ustanovuje odpovědného zástupce povinně u všech regulovaných činností a odpovědný zástupce právnické osoby vždy splňuje jak všeobecné, tak i zvláštní podmínky provozování živnosti. Institut odpovědného zástupce umožňuje podnikat v oborech, pro něž fyzická osoba nemá dostatečnou kvalifikaci. Splnění všeobecných podmínek provozování živnosti však musí nastat vždy u podnikatele samotného, tyto podmínky odpovědným zástupcem nahradit nelze (bezúhonnost, věk). Živnostenská úprava zachovává princip rovného postavení právnických a fyzických osob při vstupu do živnostenského podnikání, i osob, které nesplňují odbornou způsobilost požadovanou zákonem, a umožňuje provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce.

Odpovědný zástupce je osoba (fyzická osoba), jež odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenskoprávních předpisů. Tato odpovědnost je ustanovením § 11 odst. 1 živnostenského zákona stanovena pouze ve vztahu k podnikateli. Podnikatel a odpovědný zástupce jsou ve smluvním vztahu a je zcela na podnikateli a odpovědném zástupci, jakým způsobem smlouvu uzavřou, jak budou povinnosti odpovědného zástupce stanoveny a zda a jakým způsobem podnikatel bude vůči odpovědnému zástupci uplatňovat odpovědnost za případné nedodržování živnostenskoprávních předpisů. Ve vztahu k živnostenskému úřadu odpovídá za provozování živnosti vždy pouze podnikatel. Všechny nuance vztahu podnikatel – odpovědný zástupce budou upraveny ve smlouvě a jak bylo již zdůrazněno, záleží jen na smluvních stranách, co vše budou chtít ve smlouvě mít upravené – způsob výkonu, odměnu, náhradu škody způsobené podnikateli odpovědným zástupcem při výkonu jeho funkce atd.

Forma smluvního vztahu není upravena ani živnostenským zákonem, ani jiným právním předpisem. Živnostenský zákon pouze vyžaduje souhlas odpovědného zástupce s ustanovením do funkce; odpovědný zástupce tak činí formou prohlášení. Pro tento případ ale doporučuji uzavřít příkazní smlouvu dle § 2430 občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb.).

To ale neznamená, že by odpovědný zástupce nenesl při výkonu své funkce žádnou odpovědnost. Odpovědný zástupce totiž sám o sobě nese trestněprávní odpovědnost. Pokud by při výkonu jeho funkce došlo ke spáchání trestného činu, odpovídá zde odpovědný zástupce sám, podezření ze spáchání

trestného činu by bylo řešeno přímo s ním, a nikoliv s podnikatelem, pro něhož odpovědný zástupce svoji funkci vykonává.

Vykonává-li odpovědný zástupce pro podnikatele činnost stavbyvedoucího či stavebního dozoru, nese samozřejmě i veřejnoprávní odpovědnost. Tu těmto osobám stanovuje stavební zákon (zákon č. 183/2006 Sb.) prostřednictvím povinností uvedených v § 153. Jejich porušení těmito osobami představuje naplnění skutkové podstaty přestupku dle § 180 odst. 3 a 4, za nějž může být stavebním úřadem uložena pokuta až do výše 200 000 Kč. Jedná-li se o projektanta jako autorizovanou osobu, nese veřejnoprávní odpovědnost ve smyslu § 159 odst. 1, 2 a 3 stavebního zákona.

Je-li odpovědným zástupcem autorizovaná osoba, musí si uvědomit, že obecně odpovídá za odbornou úroveň výkonu vybraných činností a dalších odborných činností, pro které jí byla udělena autorizace ve smyslu § 12 odst. 1 autorizačního zákona (zákon č. 360/1992 Sb.).

Rozsah soukromoprávní odpovědnosti odpovědného zástupce závisí na smlouvě uzavřené mezi ním a podnikatelem, jak již bylo výše uvedeno. Obecně i zde nese autorizovaná osoba odpovědnost podle § 5 občanského zákoníku a je povinna svoji činnost vykonávat s odbornou péčí.

Funkce odpovědného zástupce nemůže být vykonávána pouze formálně, protože odpovědný zástupce splňuje za podnikatele odbornou způsobilost a očekává se, že při výkonu své funkce přispěje k bezproblémovému podnikání podnikatele.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradkyně předsedy ČKAIT
právní poradna Brno
ekuzmova@ckait.cz

Zasedání představenstva v září 2022

Přinášíme výběr nejdůležitějších bodů projednávaných představenstvem ČKAIT na 4. zasedání, které se konalo 22. září 2022 v Praze. Celý zápis lze najít na veřejné části www.ckait.cz.

Rozhodnutími per rollam mezi řádnými jednáními bylo schváleno: 25. srpna 2022 návrh úprav volebního a jednacího řádu ČKAIT [8 pro – 0 zdržel se – 7 proti], 2. září 2022 udělení čestného členství pro Ing. Petr Serafín, doc. Ing. Jan Pavlíček, Ing. Jiří Kliner, Ing. Pavel Pejchal, CSc. [15 pro – 0 zdržel se – 0 proti] a 10. září 2022 žádost o udělení záštity veletrhu FOR ARCH, FOR INTERIOR [13 pro – 0 zdržel se – 2 proti].

Zpráva o plnění průběžných úkolů

Ing. Loukota informoval o rozhodnutí v případě zřícení Trojské lávky, obžalovaní byli osvobozeni. Bylo vydáno rozhodnutí v případě pádu mostu ve Vilémově. Dva členové byli mj. odsouzeni k zákazu výkonu činnosti stavbyvedoucího. Při takto specifikovaném rozhodnutí nelze pozastavit autorizaci podle § 11, odst. 1, písm. b) zákona č. 360/1992 Sb.

Ing. Drahorád připravuje zlepšení bonusů pro členy, kteří plní podmínky projektu ČZV, čeká na součinnost s komisí ZZVZ. Předložil finální verzi základních pravidel pořádání konferencí, která bude rozeslána k připomínkám a poté ke schválení.

Ing. Vokurka informoval o probíhající kontrole studijních plánů škol, jejichž absolventi žádají o autorizaci v oboru Geotechnika.

Prof. Materna a Ing. Vaverka připravili odborný a doprovodný program setkání V4, partnerské organizace účast potvrdily. Složení naší delegace bude: Ing. Špalek, prof. Materna, Ing. Pater, Ing. Vaverka, Ing. Loukota a Ing. Hnízdil.

Ing. Hnízdil informoval, že i nadále trvá úkol zpřístupnit e-learning na testy z právních předpisů členům ČKAIT, bude projednáno na Autorizační radě. Byl ukončen úkol požádat o registraci ochranných známek na názvy zavedených konferencí – doplnit do názvu konference zkratku ČKAIT a užívat logo ČKAIT. O ochranné známky žádat nebudeme.

Ing. Hladík předložil stanovisko Advokátní kancelář Buřič, Sadílek a partneři k výkladu odpovědnosti autorizované osoby v pozici odpovědného zástupce. Ve stanovisku je konstatováno, že nelze za činnost odpovědného zástupce uplatnit odpovědnost dle autorizačního zákona. Stanovisko bude předloženo DR a StS.

Ing. Řehůřková informovala, že úkol změnit formulář o udělení záštity ČKAIT trvá i nadále.

Stav autorizací a žádostí – Termíny slibů v Praze jsou 3. 11. 2022, 1. 12. 2022, termín slibů v Brně je 9. 12. 2022. Pro rok 2023 je opět zajištěna Betlémská kaple v termínech 28. 2., 27. 4., 22. 6., 31. 10., 30. 11.

Počet autorizací a žádostí k 21. 9. 2022

	Celkem	Praha	Brno
členů	32 326	20 569	11 757
žádostí	399	222	177
usazené AO	348		
hostující	2		

Průběžné výsledky hospodaření ČKAIT v letošním roce – Ekonomický mandátář ČKAIT Ing. Motýčka vypracoval pro dnešní jednání přehled výsledků průběžného hospodaření ČKAIT k 31. srpnu 2022. Prognóza výsledného hospodaření ČKAIT v letošním roce: výsledek bude s přebytkem.

- příjmy limitované části rozpočtu dosáhly částky 92,019 mil. Kč, tj. 97 % ročního rozpočtu, z toho členské příspěvky činí 87,937 mil. Kč, tj. 98,3 %
- výdaje limitované části rozpočtu vykazujeme ve výši 51,524 mil. Kč, tj. 56 %

Návrh rozpočtu ČKAIT na rok 2023 – Návrh rozpočtu na rok 2023 byl sestaven jako základní informace pro delegáty na Shromáždění delegátů 24. září 2022. Předpokládá schválení zvýšení členských příspěvků od r. 2023 na 3 500 Kč.

Informační centrum ČKAIT, s.r.o. – Průběžný výsledek hospodaření k 30. srpnu 2022 je podle jednatelky Ing. Janouškové cca +600 tis. Kč. Prognóza celého roku: předpokládáme, že výsledné hospodaření bude ziskové.

Pojištění autorizovaných osob – Dle informací našeho pojišťovacího makléře, firmy GrECo, je k 12. září 2022 následující stav:

- vyplacené plnění = 88 711 798 Kč
- vytvořené rezervy = 48 617 321 Kč
- zasloužené pojistné = 215 280 807 Kč
- škodní průběh = 63,79 % (vč. připojištění a zvýšeného skupinového pojištění)

Shromáždění delegátů – Jednací sál a služby jsou zajištěny na základě smlouvy z roku 2021. Podklady byly delegátům oblastí rozeslány více než 21 dní před jednáním. Návrh složení mandátové a návrhové komise je připraven. Hostům byla také odeslána pozvánka dostatečně včas. Účast potvrdil ministr dopravy Mgr. Martin Kupka, náměstek ministra průmyslu a obchodu Ing. Eduard Muřický, děkani stavebních fakult ČVUT v Praze, VUT v Brně a VŠB-TU Ostrava, předseda TAČR a další.

Výročí 30 let ČKAIT – Předseda informoval o připravených akcích oslav 30 let ČKAIT. Publikaci popisující 30 let činnosti ČKAIT zpracovává Informační centrum ČKAIT, s.r.o. 10. října bude na fasádě Kongresového centra v Praze prezentováno výročí originálním videomappingem. Promítneme nevšedně pojeté

představení 30 nejvýznamnějších staveb realizovaných v ČR od roku 1992 a účastníci obdrží publikaci 30 staveb – 30 let ČKAIT – 30 let ČR. 20. října uspořádáme předání pamětních medailí 30 vybraným osobnostem v Lichtenštejnském paláci v sále Bohuslava Martinů a účastníci obdrží publikaci 30 osobností – 30 let ČKAIT – 30 let ČR. Po předání bude následovat koncert Západočeského filharmonického orchestru Mariánské Lázně. Mimo uvedeného bude na dalších akcích Komory probíhat předávání pamětních medailí za významný přínos Komoře.

Hledání potřebných kancelářských prostor – Od posledního jednání představenstva došlo k vývoji situace zvažovaného nákupu nemovitosti v ul. Sokolská 32. Nemovitost je zatížena úvěrem na 30 let u Sberbank CZ. Dne 28. srpna 2022 byl vyhlášen úpadek této banky, nyní je v likvidaci a všechny úkony musí schválit likvidátor. Za současné situace nebude na Shromáždění delegátů nákup doporučen.

Informace o novém stavebním zákoně – Ing. Hladík informoval o stavu stavebního zákona (SZ). Platný SZ č. 283/2021 Sb. a změnový zákon č. 284/2021 Sb. prochází stále novelizací. Zákonem č. 195/2022 Sb. byla posunuta jeho účinnost o jeden rok vyjma vyhrazených staveb. Rovněž byla posunuta účinnost přechodného období na zpracovávání projektové dokumentace podle SZ č. 183/2006 Sb. V současné době je v legislativním procesu další novela, která hlavně řeší začlenění stavebních úřadů. K této novelu zaslala ČKAIT v mezirezortním připomínkovém řízení 24 připomínek, především technického rázu. Podrobnosti o vypořádání připomínek ČKAIT k této novele jsou uvedeny v Z+i č. 4/2022 v článku JUDr. Kuzmové. Podrobnosti o vydání navazujících vyhlášek zatím nemáme.

Různé, informace z jednání

Ing. Špalek, předseda informoval o odvolání pana Nechyby z odboru koncepce BIM Agentury ČAS. Informoval o jednání s ministrem MPO Ing. Síkelou. Nadále probíhá jednání s HZS ČR o vyhlášení o kategorizaci staveb z pohledu požární bezpečnosti staveb a důsledcích pro autorizované osoby. Byl odeslán dopis plk. Valouchovi s dotazem na jeho stanovisko a žádostí o setkání. Byli jsme osloveni Ministerstvem spravedlnosti ČR s dotazem na sblížení oborů znalců s obory autorizace. Dále informoval o jednání s Mgr. Veselým o přípravě normy na geotechnické průzkumy, normu bude zpracovávat profesní aktiv pro obor Geotechnika.

prof. Materna, 1. místopředseda, informoval o získání projektu DoubleDecker. Informoval o vývoji stavu prací na zavedení metody BIM v ČR.

Ing. Pater, místopředseda, pozval Bc. Honzárka na výjezdní jednání Rady pro podporu rozvoje profese do Ostravy.

Ing. Dospiva informoval o jednání malé V4 v Maďarsku. Diskutováno bylo postavení soudních znalců a profesních komor. Dále informoval o žádosti o spolupořádání nebo záštitu konference soudních znalců.

Ing. Drahorád informoval o své účasti v soutěžním dialogu na pražské mosty. Je užitečné zastoupení inženýra, člena ČKAIT.

Prof. Kabele informoval o poradenském centru ČKAIT na veletrhu FOR ARCH, kde odborníci řeší především dotazy na úspory energií. Kapacita lidských zdrojů na výměnu zdroje tepla je na tři roky vyčerpána. Kritizoval návrhy vyhlášek MZ ČR, kde jsou sníženy teploty na příliš nízkou hodnotu, při níž bude nezbytné řešit kondenzaci vody na konstrukcích.

Ing. Majer navrhuje doplnit rejstřík/index článků v elektronické verzi časopisu Zprávy a informace ČKAIT.

Ing. Řehůrková předložila žádosti o záštitu Střechy Praha, Solar Praha, Řemeslo Praha [11 pro – 1 proti – 0 zdržel se], Týden Facility Managementu 2022 Praha [12 pro – 0 proti – 0 zdržel se], žádosti o finanční příspěvek nadaci Františka Faltuse – 20 000 Kč a Zvoníčkově nadaci – 25 000 Kč – Praha [11 pro – 1 proti – 0 zdržel se].

Ing. Šafařík informoval o jednání profesního aktivu pro obor Geotechnika. Návrh nových členů aktivu bude projednán per rollam.

Ing. Vokurka informoval o jednání Autorizační rady (AR) a výstupech. Snahou AR je sjednotit zkušební otázky pro zkušební místo v Praze a Brně a také sjednotit podmínky pro splnění testu z právních předpisů – představenstvo bere na vědomí.

Ing. Zdařilová informovala o přípravě požadavků na bezbariérové řešení Stavby roku Moravskoslezského kraje. Představila úpravu pravidel Ceny Inženýrské komory 2022.

Ing. Hnízdil předložil návrhy na lepší zhodnocení naspořené finanční prostředků prostřednictvím termínovaného účtu. Předložil nabídky dvou bank. Představenstvo pověřilo Ing. Mráze a ekonomickou komisi, aby rozhodli, zda a jaký termínovaný účet využijeme a jakou částku uložíme [12 pro – 0 proti – 0 zdržel se] Představenstvo schválilo navýšení stravenkového paušálu pro zaměstnance na 90 Kč od září 2022 [10 pro – 2 proti – 0 zdržel se].

Jednání se účastnili

Přítomní členové představenstva: Ing. Robert Špalek – předseda; prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA – 1. místopředseda; Ing. František Hladík – místopředseda; Ing. František Mráz – místopředseda – online; místopředseda Ing. Jindřich Pater; Ing. Petr Dospiva, Ph.D.; Ing. Michal Drahorád, Ph.D.; Ing. Josef Filip, Ph.D.; prof. Ing. Karel Kabele, CSc.; Ing. Radim Loukota; Ing. Michal Majer; Ing. Věra Řehůrková – online; Ing. Martin Šafařík; Ing. Karel Vaverka; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Přítomní hosté: Ing. Adam Vokurka, Ph.D. – předseda Autorizační rady; Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. – ředitel Kanceláře Komory;

Omluven: prof. Ing. František Hrdlička, CSc. – předseda Dozorčí rady; Ing. Jan Korbel – předseda Stavovského soudu; Ing. Ladislav Motyčka – ekonomický mandatář

Následující zasedání: **24. 11. 2022, 23. 2. 2023, 20. 4. 2023**

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Na Shromáždění delegátů ČKAIT vystoupil i Mgr. Martin Kupka, ministr dopravy. Slíbil proinvestiční rozpočet, kterým chce začít splácet dluh ve výstavbě infrastruktury. Foto: Petra Bednářová

Usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2022

Shromáždění delegátů se konalo 24. září 2022 od 9:30 hod. do 14:45 v hotelu Pyramida, Bělohorská 24, Praha 6. Přítomno bylo 161 delegátů z 200 pozvaných. Usnesení delegátů schválilo 105 přítomných, proti bylo 5 delegátů a 1 delegát se zdržel hlasování.

Shromáždění delegátů schválilo

- výroční zprávu ČKAIT za rok 2021, tištěnou jako součást materiálů (příloha pozvánky) projednávaných na tomto Shromáždění delegátů a doplněnou předsedou ČKAIT Ing. Robertem Špalkem;
- zprávu o hospodaření ČKAIT za rok 2021 (součást Výroční zprávy), doplněnou Ing. Františkem Mrázem, a rozhodlo o ponechání zisku na účtu nerozděleného zisku z minulých let;
- členský příspěvek pro rok 2023 ve výši 3 500 Kč a zároveň rozhodlo výši sníženého příspěvku ponechat na částce 1 000 Kč při zachování stávajících podmínek. Vstupní příspěvek nových členů dle složení slibu: 1. Q = 3 500 Kč, 2. Q = 2 625 Kč, 3. Q = 1 750 Kč, 4. Q = 875 Kč;
- návrh rozpočtu ČKAIT pro rok 2023;
- výši paušální částky 10 000 Kč pro účastníky disciplinárního jednání, kteří porušili své povinnosti – § 26, odst. 8 Disciplinárního a smírčího řádu ČKAIT;
- vytvoření fondu darů ve výši 200 tis. Kč a fondu reprezentačního ve výši 100 tis. Kč pro případ vyrovnaného, anebo ztrátového hospodaření v roce 2023;

- zprávu Dozorčí rady ČKAIT, tištěnou jako součást Výroční zprávy ČKAIT a doplněnou prof. Ing. Miloslavem Novotným, CSc.;
- vyhlášení 19. ročníku Ceny Inženýrské komory 2022;
- změnu Volebního a jednacího řádu ČKAIT;
- změnu Disciplinárního a smírčího řádu ČKAIT;
- soutěžní řád ČKAIT.

Shromáždění delegátů vzalo na vědomí

- že na základě přednesené zprávy o činnosti za r. 2021 bylo usnesení Shromáždění delegátů z 2. října 2021 splněno nebo se plní;
- udělení čestného členství dle přiloženého seznamu;
- průběžné výsledky hospodaření roku 2022.

Shromáždění delegátů uložilo představenstvu

- vyhledání a pořízení potřebných kancelářských prostor pro Komoru. Pro pořízení lze využít 100 % aktuálních volných prostředků Komory s možností pokrytí vyšších pořizovacích nákladů úvěrem do výše max. 40 % těchto volných prostředků Komory. Tímto bodem se zrušil bod C.4 usnesení SD 2021;

- v souladu s § 23 odst. 6 autorizačního zákona č. 360/1992 Sb. ve spolupráci s orgány státní správy a místní samosprávou, odbornými školami a institucemi pečovat o stavební kulturu a kulturu utváření prostředí se zaměřením na návrhy obecně závazných předpisů dotýkajících se výkonu odborných činností;
- vyhodnotit diskuzní příspěvky z dnešního jednání Shromáždění delegátů a výsledky vyhodnocení promítnout do činnosti ČKAIT;
- v informačních materiálech ČKAIT zveřejnit diskuzní příspěvky z dnešního jednání Shromáždění delegátů v písemné formě;
- informovat o průběhu a závěrech tohoto Shromáždění delegátů členy ČKAIT a zapojit je do činnosti a plnění úkolů;
- pokračovat v činnostech stanovených Strategickým plánem;
- prosazovat, aby národní přílohy EC byly normativní;
- v rozpočtu pro rok 2023 přesunout prostředky ve výši 1 mil. Kč z rezervy přímo do položky A.4.2. Periodika;
- poskytnout delegátům SD návrh rozpočtu po kapitolách pro schvalované období v elektronické podobě;
- v návrhu rozpočtu pro rok 2024 vyčlenit prostředky na propagaci oboru a ČKAIT s cílem zvýšit počet studentů středních a vysokých škol technického směru.

Zvýšení členských příspěvků ČKAIT od roku 2023

ČKAIT po třinácti letech zvyšuje příspěvky členů z původních 3 000 Kč na 3 500 Kč. Důvodem je nejen současná inflace způsobená růstem cen energií, ale i snaha udržet ekonomickou stabilitu profesní organizace a nutnost poskytovat členům širší služby.

ČKAIT každoročně plánuje svůj rozpočet s návrhem výdajů limitovaných výší členských příspěvků 3 000 Kč na člena, a to od roku 2009. Dlouhou dobu se to dařilo, především díky nárůstu členské základny (cca 500 až 600 nových členů ročně). Tento nárůst představoval zvýšení příjmové části hospodaření. Kromě toho ČKAIT při návrhu rozpočtu nepočítala s výraznými změnami v některých položkách, které si to vyžadovaly.

V tabulce číslo 1 je uvedeno, jak od roku 2008 přibývalo členů, dále je z ní zřejmé, jaký byl meziroční nárůst a při stále stejné výši členských příspěvků přínos rozpočtu. Vlastní hospodaření ČKAIT v průběhu roku kontrolujeme porovnáním se schváleným rozpočtem a projednáváme na každém zasedání představenstva ČKAIT. Zatím ČKAIT každoročně dosahuje úspory ve výdajích a v příjmové části dodržuje odhadované částky, uvedené v rozpočtu. Je to způsobeno nejen disciplínou ve sledování a dodržování plánovaných výdajů, ale v posledních letech také rušením chystaných akcí způsobeným opatřeními proti šíření nemoci Covid-19.

Při sestavování návrhu rozpočtu na rok 2023 k projednání v představenstvu ČKAIT a následně na Shromáždění delegátů ČKAIT (24. září 2022) jsme srovnávali stavy se zvýšením členských příspěvků (o 100 až 500 Kč) a oproti tomu s ponecháním dosavadní výše 3 000 Kč. Pro rok 2023 jsme zvolili zvýšení členských příspěvků na 3 500 Kč, a to proto, že předpokládáme zvýšení výdajů především na:

- větší valorizaci platů zaměstnanců kanceláří ČKAIT (8 %) – 2,011 mil. Kč;
- nárůst počtu zaměstnanců kanceláře v Praze o 6 pracovníků – 4,253 mil. Kč;
- zvýšení výdajů SVI za publikace pro všechny členy – 1,6 mil. Kč;
- zvýšení výdajů STI na digitalizaci procesů a informační systém – 1,3 mil. Kč;
- periodika (časopisy) – 0,4 mil. Kč;
- odborné činnosti včetně konferencí, seminářů atd. – 4,4 mil. Kč;
- vyšší náklady na energie a nájmy kanceláří ČKAIT – nelze zatím vše odhadnout.

V tabulce číslo 2 je uvedeno porovnání výše hlavních kapitol rozpočtu s navýšením členského příspěvku a bez navýšení. V oblasti osobních výdajů zaměstnanců (mzdy a odvody státu z mezd) je při zvýšeném členském příspěvku (3 500 Kč) započítán stav 6 nových pracovníků a valorizace 8 %. Při ponechání stejné výše členských příspěvků jako dosud (tj. 3 000 Kč) jsme mohli počítat s navýšením jen o 2 pracovníky a valorizaci platů všech zaměstnanců 5 %.

Návrh rozpočtu na rok 2023 byl předložen představenstvem ČKAIT na Shromáždění delegátů ČKAIT v Praze dne 24. září 2022, projednán a většinou delegátů schválen. Mění se základní výše členského příspěvku na 3 500 Kč. Snížená

sazba členského příspěvku 1 000 Kč zůstává (pozn.: týká se členů pobírajících řádný starobní důchod a jejichž příjmy z činnosti autorizovaných osob jsou nižší než 50 tis. Kč). Z diskuze na Shromáždění delegátů vyloučily i další náměty na úpravu rozpočtu roku 2023. S ohledem na plánovanou rezervu a také na možné úspory v některých položkách rozpočtu můžeme tyto úpravy akceptovat.

Zabývali jsme se rovněž otázkou, zda zvýšení členských příspěvků od roku 2023 na 3 500 Kč bude dostatečné i pro rok 2024. Zatím můžeme konstatovat, že by se snad k opětovnému zvyšování členského příspěvku přikročit nemuselo, ale nemůžeme předvídat vývoj inflačních vlivů a případné jiné skutečnosti nastalé mimo Komoru, anebo i uvnitř.

Ing. František Mráz
místopředseda ČKAIT

Tabulka č. 1: Vývoj členské základny

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
počet členů	26 576	27 374	28 135	28 874	29 309	29 676	30 014	30 506	30 768	31 072	31 519	31 996	32 175	32 345
nárůst počtu členů		798	761	739	435	367	338	492	262	304	447	477	179	170
členský poplatek (Kč)		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
přínos rozpočtu (mil. Kč)		2,394	2,283	2,217	1,305	1,101	1,014	1,476	0,786	0,912	1,341	1,431	0,537	0,510

Tabulka č. 2: Rozpočet ČKAIT na rok 2023

Kapitola	Název kapitoly	2023		
A	Hlavní (limitované) činnosti	3,5	3,0	rozdíl
A.1	Výnosy z hlavních činností			
A.1.1	Výnosy z členských příspěvků	103 455	89 165	14 290
A.1.2	Zkoušky	3 730	3 730	0
A.1.3	Ostatní výnosy	2 990	2 990	0
	Výnosy celkem	110 175	95 885	14 290
A.2	Režijní náklady hlavní činnosti			
A.2.1	Volené orgány	13 656	13 633	23
A.2.2	Kancelář ČKAIT	4 432	4 352	80
A.2.3	Ekonomika ČKAIT	2 658	2 619	39
A.2.4	Oblastní kanceláře (mimo odb.čin.)	12 620	11 641	979
A.2.5	Středisko autorizačních zkoušek	8 286	8 165	121
A.3	Pojištění autorizovaných osob	10 080	10 080	0
A.4	Odborná činnost			
A.4.1	Středisko vzdělávání a informací	16 453	12 941	3 512
A.4.2	Středisko informačních technologií	4 540	3 100	1 440
A.4.3	Středisko legislativně právní	3 530	2 712	818
A.4.4	Periodika	12 030	10 420	1 610
A.4.5	Odborná činnost ČKAIT vč. oblastí	18 247	13 803	4 444
	Náklady hlavní činnosti celkem	106 532	93 466	13 066

Ze setkání regionálních zástupců V4

V pořadí již 22. setkání zástupců regionálních stavebních komor a svazů zemí malé V4 se konalo ve dnech 18. – 21. srpna 2022 v maďarské obci Bogács. Hlavním tématem byla problematika soudních znalců – stav legislativy, povinné vzdělání, pravomoci a vztahy k profesním komorám v zemích V4.

Letos organizovali setkání naši maďarští kolegové a jako každoročně se ho účastnili zástupci těchto organizací: OK ČKAIT Ostrava, OK ČKAIT Karlovy Vary, OP ČSSI Karlovy Vary, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Mérnöki Kamara Miskolc (MMK Miskolc), Heves Megyei Mérnöki Kamara Eger (MMK Eger), Regionálna Kancelária Slovenská Komora Stavebných Inženyrov Trnava (RK SKSI Trnava), Regionálne Združenie SKSI Košice, Malopolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa Kraków (MOIIB Kraków), Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Kraków (PZITB Kraków). Setkání probíhalo ve velmi přátelské a také trochu slavnostní atmosféře, protože na 20. srpen připadá v Maďarsku svátek sv. Štěpána, a tudíž významný státní svátek – den založení Maďarska. V uvítacím projevu nás předseda Holló Csaba seznámil s důležitými fakty o vzniku státu. Také nás přivítala starostka obce paní Edit Csendes Farkas.

Hlavním tématem setkání byla problematika soudních znalců – stav legislativy, povinné vzdělání, pravomoci a vztahy k profesním komorám v zemích V4. Za nás vystoupil s přednáškou Petr Bura. Ukazuje se, že se Slováky máme poměrně dosti společného, což je historicky dáno, ale Poláci i Maďaři mají k této problematice poněkud odlišný přístup. Slovensko mělo shodné výchozí podmínky jako Česká republika. Od roku 1967 až do roku 2004 byla znalecká a tlumočnická činnost na Slovensku upravena stejným způsobem jako v České republice. Nyní je však Slovensko hodně před námi, neboť nové právní předpisy k úpravě znalecké, tlumočnické a překladatelské

činnosti byly přijaty již v roce 2004, tedy před 17 lety. U nás k úpravě došlo až v roce 2021, kdy nabytí účinnosti zákon o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Kolega Bura dále zmínil, že u nás v současné době probíhají jednání mezi ČKAIT a ministerstvem spravedlnosti na téma shody seznamu oborů dle autorizačního zákona a seznamu znaleckých odvětví jednotlivých znaleckých oborů dle vyhlášky k zákonu o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech.

Druhým tématem byly hydrogeologické poměry v oblasti, kde jsme se nacházeli, a využití zdejších termálních vod. Vyslechli jsme si zajímavé přednášky od ředitele místních termálních lázní na téma „Provozování termálních lázní a koupaliště v Bogácsi za energetické krize“ a od prof. Dr. László Lénárta „Objevení termálních krasových vod v pohoří Bükk a jejich využití“. Na přednášky navazovala terénní exkurze na geologicky zajímavá místa v okolí Bogáče, konkrétně do pohoří Bükk. Do hor jsme se přepravili speciálním „safari-busem“. Zajímavá byla také prohlídka muzea historických zemědělských strojů s ukázkou nastartování parního stroje z 19. století. S ohledem na horké počasí (36 °C ve stínu) nás exkurze do termálních lázní s koupáním ve vodě teplé 38 °C příliš neosvěžila. V příštím roce je pořadatelem setkání Česká republika, respektive oblast Ostrava spolu s Karlovými Vary.

Ing. Svatopluk Bijok

člen výboru oblastní kanceláře ČKAIT Ostrava

Ze setkání inženýrských organizací V4

Uspřádání práce autorizovaných osob, přiblížení technických norem a reakce na výzvy spojené s energetickou krizí a změnou klimatu. To je jen část témat, která byla probírána špičkami inženýrských komor a svazů na posledním jednání v rámci Visegrádské 4. Uskutečnilo se 29. září až 2. října 2022 ve Valči u Hrotovic na Vysočině v režii ČKAIT a Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI).

Loňské setkání inženýrských organizací zemí V4 se zaměřilo na městské inženýrství a potřebu reagovat na výzvy, jež přináší změna klimatu, změna požadavků na dopravu nebo rozšiřování chytrých technologií. Environmentálních otázek se dotklo rovněž nedávné setkání zástupců inženýrů a techniků zemí Visegrádské 4, jež se konalo v České republice.

Diskuse se týkala především oblasti energetické náročnosti budov. Zástupci členských zemí V4 poskytli informace o transpozici směrnice EU EPBD II do vnitrostátních právních systémů. Byla dohodnuta spolupráce při tvorbě prováděcích předpisů, výměna zkušeností při ověřování způsobilosti energetických specialistů a tvorbě vzdělávacích materiálů. Hovořilo se také o vlivu politické situace na ceny energií a stavebních materiálů.

Zákony a zakázky trápí všechny

Hlavní bod projevu předsedy ČKAIT Ing. Špalka na Konferenci k politikám architektury a stavební kultury, kterou v rámci předsednictví ČR Radě Evropy pořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj 11.–12. října v Praze a jíž se věnujeme v samostatném článku níže, se týkal soustavného upřednostňování nejnižší ceny před kvalitou (referencemi) při veřejných zakázkách. Setkání V4 ve Valči ukázalo, že tento problém trápí nejen Českou republiku, ale i okolní státy.

Delegáti se proto shodli na založení pracovní skupiny, která bude identifikovat rozdíly a navrhopvat harmonizaci v oblasti veřejných zakázek v zemích V4. Analyzovány budou odlišnosti

na úrovni legislativy, výkazů výměr i rozpočtů staveb, jež jsou předmětem veřejných zakázek. Datum zřízení pracovní skupiny bylo stanoveno na 31. října 2022 a výstupy budou představeny na příštím zasedání V4 v roce 2023. Na popud maďarské strany byla do deklarace prosazena i snaha o vytvoření systému pro hodnocení kvalifikace uchazečů ve veřejných zakázkách.

Rozprava se dotkla rovněž stavebního zákona – v této oblasti byli dle očekávání velmi aktivní tuzemští aktéři. Opakovaně zazněly obavy před přílišným tlakem developerů a dalších zájmových skupin upřednostňujících rychlost výstavby před její kvalitou, ochranou uživatelů a standardy. A to i přesto, že dle doložených zkušeností alespoň v případě rezidenčního developmentu množství nových bytů neznamená lepší dostupnost bydlení. „Pro kompaktní postup bylo přijato rozhodnutí sdílet aktuální znění stavebních zákonů v zemích V4, včetně dostupných novelizací a především prováděcích předpisů,“ doplňuje Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT.

Normy a digitalizace

Přínos těsné spolupráce inženýrských komor a organizací byl patrný rovněž v bloku věnovaném technickým normám, normám pro technické výkresy, informační modelování budov (BIM) a elektronické archivace projektové dokumentace. Cílem synchronizovaného postupu má být usnadnění výkonu profese autorizovaných osob ve všech zemích Visegrádské 4. Z tohoto důvodu se na základě jednání ve Valči budou zúčastněné organizace vzájemně informovat o aktivitách v této oblasti (zejména v oblasti norem pro stavební výkresy). V mezinárodních organizacích ECEC a ECCE bude koordinovaná podporována elektronická archivace projektové dokumentace

a prosazování informačního modelování budov (BIM) využitelného v celém životním cyklu budov.

Znepokojivá situace v Polsku

Stavební právo nebylo řešeno jen v souvislosti s Českou republikou, ale neméně intenzivně i s Polskem. Delegace V4 vyjádřily znepokojení nad záměrem polských zákonodárců stavět obytné domy o ploše do 70 m² pro vlastní potřebu bez stavbyvedoucího a vedení stavebního deníku. Nařízení o podrobném rozsahu a formě stavebního projektu v Polsku zavádí rozdělení stavebního projektu na tři samostatné prvky. Takový postup může ohrozit bezpečnost tohoto typu staveb, zaznělo opakovaně během setkání. Delegáti proto souhlasili s tím, aby byl pro každou stavbu jmenován stavbyvedoucí s příslušnou stavební kvalifikací. Zároveň označili za bezprecedentní absenci požadavku na předložení technického projektu ve fázi projektové dokumentace pro stavební povolení.

Letošního setkání se z vedení inženýrských komor a organizací jmenovitě zúčastnili Robert Špalek (ČKAIT), Adam Vokurka (ČSSI), Vladimír Benko (Slovenská komora autorizovaných inženýrů), Juraj Nagy (Slovenský svaz stavebních inženýrů), Filip Pachla (Polská komora autorizovaných inženýrů), Karol Firek (Polský svaz stavebních inženýrů a techniků) a Ernő Wagner (Maďarská komora autorizovaných inženýrů). Další výroční setkání se uskuteční v říjnu 2023 ve Slovenské republice na pozvání Slovenské komory stavebních inženýrů (SKSI) a Slovenského svazu stavebních inženýrů (SZSI).

Jiří Hlinka

Tiskové oddělení ČKAIT

Z Konference k politikám architektury a stavební kultury

Na dvoudenní mezinárodní konferenci, která se konala 11 a 12. října 2022 v Kongresovém centru na pražském Vyšehradě, věnované aktuálním problémům kvality architektury a stavební kultury, vystoupil Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT. Ve svém projevu zmínil tři hlavní problémy, s nimiž se autorizovaní inženýři a technici v praxi setkávají.

První okruh se týkal komplikovaných právních předpisů, které vytvářejí stále více překážek pro projektovou a stavitelskou činnost. Předseda mimo jiné uvedl: „Velmi bychom uvítali, pokud by se právní předpisy zjednodušily a především byly trvanlivější, tj. neměnily se i několikrát do roka. Evropským problémem se také stávají evropské normy. V porovnání s naší českou dřívější praxí jsou evropské normy co do objemu rozsáhlejší a také složitější. Autory evropských norem totiž většinou nejsou lidé z praxe. Normy EU proto připomínají spíše vědecké publikace a jde o složitá a přesné počítání s velice nepřesnými vstupními hodnotami, což výrazně ovlivňuje konečný výsledek.“

Druhou významnou překážkou na cestě ke kvalitní stavbě a architektuře je způsob výběru projektanta. Mimo jiné předseda

uvedl: „Soutěže jsou převážně postaveny na nejlevnější cenové nabídce. I u nabídek, kde je více kritérií, se většinou rozhodujícím parametrem stává cena. Duševní práce projektanta je tak stavěna na rovinu s nákupem spotřebního zboží, což je nepřijatelné a škodlivé. Bohužel častým vzorem pro tento způsob soutěží je státní správa, kde výběr na základě ceny převažuje. Soukromá sféra se tomuto trendu ráda přizpůsobuje. Kritérium mimořádně nízké nabídkové ceny je pro mnoho lidí neznámým pojmem. Naprostým vrcholem je soutěž prováděná elektronickou aukcí, u které dehonestace práce projektanta dosáhla svého dna. Co je výsledkem těchto praktik? Můžeme předpokládat, že za zlomek obvyklé ceny lze obdržet kvalitní a trvale udržitelné stavební dílo“

Zcela jistě ne. Stížnosti na nekvalitní práci od stavebníků jsou v těchto případech nepochopitelné a nemístné.“

Třetím problémem, který Ing. Špalek zmínil, je, že současná politika nejnižší nabídkové ceny za projektové práce ovlivňuje i klesající zájem studentů o obor: „Kombinace vysoké odpovědnosti, nízkého platu a obtížného studia je opravdu dávelská. Mnozí projektanti, kteří odchází do důchodu, za sebe nemají odpovídající náhradu.“ V této souvislosti zmínil potřebnost vydávání Výkonových a honorářových řádů, které některé evropské země mají.

„Nechci, aby můj příspěvek vyzněl pouze jako boj o větší zisky pro projektanty. Pravdou je, že i při současných obtížných podmínkách

vznikají neobyčejné stavební a architektonické skvosty. Mohli jste to vidět i na videomappingu, kde jsme vám představili 30 nejzajímavějších staveb, které byly dokončeny za 30 let existence ČR a 30 let existence ČKAIT.

V takových chvílích jsem hrdý, že patřím do velké rodiny stavbařů a čerpám novou energii do další práce. Je skvělé, že máme tolik kolegů, kteří ve své práci vidí smysl a poslání. Podpořme je ale také dobrými podmínkami pro práci. Bez toho nelze vytvářet kvalitní prostředí pro život všech občanů. Bez toho nebudeme mít ani kvalitní politiku architektury a stavební kultury.“

redakce

Ing. Josef Mach † 98 let

Dne 6. října 2022 zemřel ve věku 98 let Ing. Josef Mach, vynikající silniční inženýr, jeden ze zakládajících členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

Ing. Josef Mach se narodil 22. července 1924 ve Valteřicích v podhůří Krkonoš. Vysokou školu inženýrského stavitelství na ČVUT v Praze pro obor Konstrukce – doprava absolvoval v roce 1950. V roce 1969 dokončil postgraduální studium se zaměřením na provoz a ekonomiku dopravy na Vysoké škole dopravní v Žilině.

V letech 1950 až 1962 byl vedoucím projektantem dopravních staveb a statiky vodohospodářských objektů v trutnovské pobočce Stavoprojektu Hradec Králové. V královéhradeckém Stavoprojektu zastával od roku 1963 až do roku 1992 funkci vedoucího projektanta a hlavního specialisty pro dopravní stavby. V dalších letech působil v oboru dopravních staveb jako autorizovaný inženýr ve svobodném povolání.

Z bohaté profesní činnosti Ing. Macha je možno vybrat především koncepční řešení dopravní a technické infrastruktury v Hradci Králové. Na jeho základě byl navržen a vybudován druhý městský silniční okruh, který plánoval v územním plánu Hradce Králové již na počátku 20. století architekt Josef Gočár. Ing. Mach dále projektoval mimo jiné rekonstrukci Moravského jezu na Orlici v Hradci Králové, čerpací stanici a kyselinovzdornou kanalizaci pro Chemko Strážské, železniční vlečku a komunikaci v pěstírně konopí ve Sládkovičově, jeřábovou dráhu a skládku v Přefě v Předměřicích nad Labem. Byl autorem dopravních řešení v mnoha územních plánech, jež byly ve Stavoprojektu Hradec Králové za dlouhou dobu jeho působení v této instituci vypracovány. Dopraváci, zaměstnaní v ústavu, oceňovali jeho odborné znalosti a ochotu poradit a pomoci při řešení problémů.

Ing. Josef Mach byl vždy tam, kde se stavební inženýři snažili sdružovat. Rok 1968 přinesl politické uvolnění a v Hradci Králové byla založena Oblastní pobočka Českého svazu

stavebních inženýrů (ČSSI). Ing. Mach patřil mezi zakládající členy a do roku 1978, po celou dobu existence Svazu, která byla tehdejší mocí povolena, působil jako aktivní tajemník vedení hradecké pobočky.

V nově obnoveném ČSSI v roce 1990 byl proto jedním z prvních, kdo činnost Svazu v Hradci Králové zahajovali, a po deset následujících let stál v čele pobočky jako její předseda. Legislativní komise ČSSI v letech 1990 až 1992 připravovala přijetí zákona, kterým by byla obnovena činnost Inženýrské komory zrušené v roce 1951. Hradecká pobočka se aktivně účastnila práce pražské legislativní komise a Ing. Josef Mach se stal členem přípravného ustavujícího výboru ČKAIT. Do jeho rukou, jakožto seniora přípravného výboru, skládali první členové ČKAIT slib. V roce 1992 byl Ing. Mach zvolen do Dozorčí rady ČKAIT a stal se jejím předsedou. V roce 1993 byl ustaven první Stavovský soud ČKAIT. Jeho předsedou byl jmenován a po čtyři následující roky v této funkci působil Ing. Mach. Vyznamenáním pro hradeckou oblastní pobočku ČKAIT bylo přenesení činnosti Stavovského soudu ČKAIT do Hradce Králové. Zásahu na tom jistě měla práce jeho tehdejšího předsedy. V roce 1997, po opětovném zvolení Ing. Macha do Stavovského soudu ČKAIT, sám navrhl změnu předsedy Soudu a do roku 2000 byl jeho místopředsedou.

V roce 1999 došlo k ocenění práce Ing. Josefa Macha. Byl jmenován čestným členem ČKAIT a obdržel medaili ČSSI za mimořádné zásluhy na rozvoji inženýrské organizace.

Měl jsem tu čest stát od roku 1968 po boku Ing. Josefa Macha při jeho působení v ČSSI a ČKAIT. Mohu tedy podat svědectví o jeho záslužné práci pro obě inženýrské organizace a o jeho moudrém, přátelském a laskavém působení ve všech funkcích, které zastával. Při oslavě 95. narozenin Pepa, jak jsme inženýra Macha směli léta oslovovat, žertoval, že nás zve na oslavu svých stých narozenin...

Děkujeme za všechna léta, která jsme mohli s inženýrem Machem strávit a těšit se z jeho přátelství. Čest jeho památce.

Ing. Bohumil Rusek
čestný člen ČKAIT a ČSSI

Ocenění v podobě autorského grafického listu akademického malíře Jana Kavana obdrželo 30 mimořádných osobností ČKAIT

Připomínáme si 30 let ČKAIT

V roce, kdy ČKAIT oslavuje 30 let své existence, je druhou nejpočetnější profesní komorou v ČR s více než 30 tisíci členy. Tomu odpovídá i úroveň komunikace se státní správou a dalšími organizacemi. Zvyšující se počet členů také klade nové požadavky na organizování práce a odborné činnosti.

Jak to celé začalo? Stavovské inženýrské uskupení v naší zemi prošlo od roku 1866, kdy byla založena první Inženýrská komora pro Království české, bouřlivým vývojem. S různými názvy, pod různými režimy a s různými úpravami fungovala Komora až do roku 1951. Po zrušení institutu „úředně autorizovaného civilního inženýra“, byla po téměř sto letech Inženýrská komora zrušena také.

Vznik autorizačního zákona

Po sametové revoluci se začalo mluvit o obnovení činnosti Inženýrské komory. Přípravy započaly na sjezdu Českého svazu stavebních inženýrů (ČSSI) již 27. ledna 1990 v Brně. Byla vytvořena Legislativní komise, v níž pracovali tito zástupci poboček ČSSI: Horymír Coufal, František Čejka, Leoš Hobst (později Miroslav Čermák a Jiří Kuchynka), Václav Mach (předseda), Miloslav Mašek, Radko Mošner, Miroslav Najdekr, Jiří Novák, Václav Oupor (místopředseda), Vladimír Provazník,

Miroslav Rec, Bohumil Rusek (tajemník) a Jiří Schandl. Po třech letech práce byla 24.4. schválena novela stavebního zákona a 17. května 1992 byl schválen Autorizační zákon č. 360/1992 Sb. Tyto dokumenty určují právní rámec výkonu činnosti autorizovaných inženýrů, techniků, stavitelů i architektů.

Vznik komor

Začala další etapa. Byly jmenovány dva přípravné výbory pro vznik dvou komor ČKAIT a ČKA. Dosavadní tříletá úzká spolupráce mezi architekty a inženýry se bohužel omezila. Předsedou Ustavujícího výboru pro vznik ČKAIT byl zvolen Václav Mach, místopředsedy byli Miroslav Čermák, Bořivoj Málek, Miroslav Najdekr a Bohumil Rusek. Přípravoval se zejména organizační a autorizační řád. ČSSI zapůjčil Komoře první kanceláře v Legerově ulici, větší akce se konaly na Václavském náměstí v Nadaci ABF a na stavební fakultě ČVUT.

První Shromáždění delegátů

Několikaleté přípravné období bylo završeno 28. listopadu 1992 prvním Shromážděním delegátů, tj. všech členů Komory. Tehdy nás bylo 229 a setkali jsme se v Obecním domě v Praze. Shromáždění zvolilo první řádné orgány ČKAIT – představenstvo, stavovský soud a dozorčí radu. Prvním předsedou Komory se stal Václav Mach, předsedou Dozorčí rady Antonín Pokorný a předsedou Stavovského soudu Josef Mach. Prvním předsedou autorizační rady jmenované ministrem hospodářství se následně stal Miroslav Najdekr.

První kanceláře

Od 1. prosince 1992 začala pracovat kancelář ČKAIT v Praze pod vedením Lenky Zimové. Ta ji vedla až do roku 2014 a měla rozhodující zásluhu na bezproblémovém chodu Komory a na přípravě všech základních aktivit. Současně, za podpory poboček ČSS, I vznikly kanceláře i ve všech oblastech.

Za 30 let existence dosáhla ČKAIT mnoha úspěchů, navázala vztahy se zahraničními kolegy, zaměřila se na podporu celoživotního vzdělávání a svým členům nabízí široký okruh informací. Snaží se kultivovat vystavené prostředí, a je aktivní při tvorbě právního prostředí. V roce 2015 se stala i připomínkovým místem Legislativní rady vlády ČR.

Na závěr zopakují základní principy autorizace a profesní komory. Na rozdíl od většiny druhů technické činnosti je proces přípravy a realizace stavby vždy unikátní. Není ekonomicky možné stavbu postavit na zkoušku a potom jí zbourat a postavit lepší. Pro tento postup je nutné vybrat kvalitní odborníky, schopné samostatně se rozhodovat. To je princip autorizace. Protože stavebnictví nemůže nikdo sám celé obsáhnout, bylo nutné vytvořit obory. Do této zásady nešťastně zasáhlo

Pocta českým stavbařům

Stavbařské povolání je staré jako lidstvo samo. Ve starověkém Egyptě byli stavbaři ctěnými osobami. O tom svědčí i zbožštění stavitele Imhotepa, autora Džoserovy pyramidy. K takovému věhlasu máme dnes bohužel daleko. Aby se prestiž stavbařů zlepšila, musíme nejen odvádět perfektní práci, ale také o ní umět mluvit. O to jsme se pokusili i v rámci oslav 30 let ČKAIT a 30 let ČR.

30 let je doba celé jedné generace a všichni můžeme sledovat, jak jedna odchází a nová přichází. Třiceti letům symbolicky odpovídá třicet osobností a třicet staveb. Vybrat je byla úloha vskutku nelehká a zcela jistě bychom našli dlouhou řadu dalších kandidátů. Nominaci navrhlo sedmdesát členů Profesní akademie složené ze všech členů představenstva, dozorčí rady, stavovského soudu, předsedů oblastí, předsedů profesních aktiv, pracovních komisí a poradců předsedy. Profesní akademie mohla nominovat celkem 106 osobností a 106 staveb. Poté Profesní senát složený z předsedů čtyř nejvyšších orgánů ČKAIT vybral finálních 30 osobností a 30 staveb. Výběr schválilo představenstvo ČKAIT v červnu 2022. Komora, zastřešující 32 000 autorizovaných osob, využívá oslav 30 let své existence k tomu, aby ukázala přínos profesního sdružení pro kultivaci a rostoucí kvalitu českého stavebního prostředí. Vybrané stavby a osobnosti zároveň dokládají vysokou úroveň tuzemského

ministerstvo pro místní rozvoj nevhodnou novelou autorizačního zákona. Garancí nejkvalitnějšího výběru odborníků je odborná komora, kterou stát pouze dozoruje. To je třetí zásada celého autorizačního procesu.

Celou historii existence ČKAIT v letech 1992 až 2022 podrobně mapuje publikace, kterou vydalo Informační centrum ČKAIT. Na 132 stranách jsou připomenuty nejdůležitější události z jednotlivých let, dále je zde uveden seznam čestných členů, popis činnosti a složení hlavních orgánů ČKAIT i popis činnosti všech dvanácti oblastních kanceláří ČKAIT.

Ing. Václav Mach
první a čestný předseda ČKAIT

30 staveb

V publikaci nazvané „30 staveb“ jsme chtěli symbolicky ukázat třicet významných a skvělých technických staveb dokončených v posledních třiceti letech, které ilustrují dynamický vývoj stavebnictví, inovativní technologie i sofistikovaný, kreativní a na fundamentech technického vzdělání postavený přístup tvůrců. Nalezneme mezi nimi dopravní, občanské, vodní, energetické, technologické a další stavby, které dokumentují pestrost našeho inženýrského úsilí. Všechny oceněné stavby jsou špičkou a výstavní skříní českého stavebnictví. Je dobře, a patří za to poděkování autorům publikace, že představení staveb není pojato jako popis anonymního stavebního materiálu, za kterým je schován maximálně jeden odborník, ale že zahrnuje i obsáhlý výčet projektantů, stavebních firem, investorů nebo technických dozorců. Při hledání těchto údajů se často jednalo o náročnou, skoro detektivní práci redaktorů.

Stavbařská práce je ale prací týmovou a úcta ke všem účastníkům skvělých realizací je slušností a je zcela na místě. V součtu jde o bezmála 300 jmen jednotlivců i firem, kteří jsou pod třicítkou oceněných staveb podepsáni. Na jejich zdárné realizaci i bezchybném provozu se ovšem podílely a podílejí další stovky osob. Přestože každá stavba je kolektivním dílem mnoha odborníků, má i své konkrétní tvůrce, bez jejichž nápadů by se dílo nepodařilo dokončit. Je proto třeba ocenit především technické dovednosti i schopnost spolupráce předních českých inženýrů a techniků. Dnešní stavby splňují náročné požadavky moderní doby a fakt, že věci někdy trvají déle, než by bylo zdravé, je předmětem trvalého boje s byrokracií a košatou legislativou. Úkolem Komory je se tohoto zápasu účastnit a zdánlivě marné snažení nevzdávat.

Videomapping – světelný příběh – Je to poprvé, kdy se mimořádná inženýrská díla představila prostřednictvím světelné show.. Světelnou instalaci přibližující třicítku výjimečných staveb realizovaných v ČR v posledních 30 letech provázely pozitivní ohlasy přímo na místě i později na sociálních sítích. Videomapping vůbec poprvé rozehrál barvami členitou fasádu Kongresového centra v Praze. Akce se odehrála 10. října 2022 jako součást oficiálního programu mezinárodní Konference k politikám a stavební kultury. Divákům, mezi nimiž nechyběli ministr dopravy Mgr. Martin Kupka a špičky inženýrských profesí, přiblížila show tři desítky pozemních,

dopravních, energetických a vodních staveb, jež zvýšily kvalitu života v České republice. Kromě toho v mnoha případech posunuly hranice možností inženýrských a technických oborů u nás i v zahraničí. Mezi třicítkou staveb nechybějí emblematická díla jako ocelová konstrukce zastřešení O₂ areny, kampus Masarykovy univerzity, konverze brownfieldu v Dolních Vítkovicích nebo rekonstrukce a rozšíření Historické budovy Národního muzea v Praze. Různé podoby energetických staveb reprezentují Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně v Hrubém Jeseníku, Jaderná elektrárna Temelín nebo Zařízení pro energetické využití odpadů (ZEO) v Chotíkově u Plzně.

„O stavu společnosti vypovídají její stavby a kultura stavebnictví obecně. Vybraná třicítka realizací dokládá, jak velký krok vpřed jsme v České republice udělali za poslední tři dekády. Děláme maximum pro to, abychom na úrovni dopravních a infrastrukturálních staveb zajistili co nejlepší podmínky a rozpočty pro realizaci neméně kvalitních staveb s přímým dopadem na kvalitu života obyvatel naší země,“ uvedl ministr dopravy Mgr. Martin Kupka.

Nejčastěji se mezi porotou vyzdvihnutými stavbami objevovalo jméno společnosti Metrostav: tento přední dodavatel se významně podílel na výstavbě 15 z 30 vybraných realizací. Mezi realizačními firmami nebo projektovými kancelářemi se však opakovala i jména dalších významných subjektů na trhu; nejvíce zastoupeny byly firmy jako Zakládání staveb, Hochtief, SUDOP PRAHA, Metroprojekt nebo SMP CZ.

Videomapping vznikl v produkci kreativní skupiny DEPO2015 a Vision Factory přímo na míru segmentované fasádě Kongresového centra Praha. Tvořily ho dvě sedmi-minutové smyčky v české a anglické verzi.

30 osobností

Inženýrská komora ocenila 30 osobností, které proslavily technické vzdělání v ČR i v zahraničí. Slavnostní večer proběhl 20. října 2022 v sále pražské HAMU a byl provázen koncertem Západočeského symfonického orchestru Mariánské Lázně s dirigentem Ivanem Paříkem, sopránem Petry Alvarez Šimkové a tenorem Rafaela Alvareze. Předával jsem ocenění společně s Ing. Adamem Vokurkou, který vybrané osobnosti představoval i prostřednictvím jejich profesního motta. Za všechny uvedu dvě:

„Pán Bůh stvořil Adama a Evu; všechno, co od té doby bylo vytvořeno na Zemi, je výsledkem práce stavbařů.“ (Ing. Bořivoj Kačena, dlouholetý ředitel SSŽ, později Eurovia Vinci)

„Třem věcem se v životě nevyhneme. Smrti, daním a trhlinám v betonu.“ (doc. Ing. Jiří Dohnálek, CSc.)

Ocenění v podobě autorského akademického malíře Jana Kavana (viz úvodní obrázek) postupně obdrželo 30 mimořádných osobností. Jsou mezi nimi významní stavitelé, projektanti a autoři výjimečných konstrukčních řešení, statici, profesori, autoři patentů a studií v oblasti postupů i majitelé a ředitelé stavebních firem. Třicítka inženýrů reprezentuje všechny stavební oblasti a činnosti. Co jméno, to autorita ovlivňující několik desítek let tuzemské stavební prostředí. A v několika případech i kvalitu staveb v zahraničí. Přínos a význam každého z laureátů dokládají jejich profesní životopisy a obsáhlé rozhovory uvedené ve výpravné publikaci, jež byla pokřtěna u příležitosti předání ocenění vybraným osobnostem na slavnostním večeru.

Všichni jsou to odborníci na slovo vzatí a jejich odbornou erudici dokládá výběr realizovaných staveb doložených u každého z nich. Byla by však škoda si pouze prohlédnout obrázky zdařilých realizací, zajímavé jsou i rozhovory vedené s oceněnými. Ačkoliv každý z nich by si zasloužil samostatnou monografii. Jsou inspirativní – a místy také zábavné – i pro širokou veřejnost. Čtenáři se v nich mohou seznámit například s prof. Jaroslavem Procházkou, autorem inženýrského bestselleru „Navrhování betonových konstrukcí“, který v roce 1967 vyšel nákladem 10 000 kusů. Ing. Vladimír Janata, CSc. v rozhovoru vzpomíná, jak jeho návrh předpjaté konstrukce Sazka (O₂) areny inspiroval čínské inženýry a jak se při projektování vysílačů na Blízkém

východě pro snazší realizaci raději naučil arabsky. Přínosné jsou i vzpomínky někdejších ředitelů stavebních společností Metrostav na transformaci trhu v 90. letech.

„Nebudu se zmiňovat o velikosti ztráty, kterou jsme na projektu vygenerovali. Byla vysoká. Na druhé straně reference, jež jsme si naším přístupem k partnerům získali, nám vše nahradily. Získali jsme punc špičkového dodavatele, který nikdy nenechá svého zákazníka ve štychu. A to nám otevřelo dveře na celý skandinávský trh a projekty, které jsme později na Islandu, ve Finsku, Norsku a Švédsku realizovali, nám ztrátu pokryly,“ vzpomíná otevřeně na první skandinávskou zakázku ražby dvou islandských tunelů Siglu (3,6 km) a Ólafs (6,1 km) před zhruba 15 lety tehdejší generální ředitel společnosti Metrostav a.s. Ing. Jiří Bělohlav.

Všechny čelné osobnosti se vyslovují k proměně stavebního prostředí v ČR v uplynulých třiceti letech. Ocenění však nahlížejí nejen do minulosti, ale také do budoucnosti. Každý po svém se zamýšlejí nad tím, jak ke studiu na středních a vysokých technických školách motivovat více studentek a studentů. Shoda panuje například na společenském přínosu inženýrských a technických profesí, soustavné motivaci ke vzdělávání a pestrém portfoliu činností. Nepochybuji, že vzorem se pro mladé studenty stane i tato třicítka osobností: jejich autorita, odborný kredit a celoživotní zápal pro naši profesi.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Slavnostní večer spojený s oceněním 30 osobností se konal 20. října 2022 v sále pražské HAMU a byl provázen koncertem Západočeského symfonického orchestru Mariánské Lázně.

Ing. **Michael Balík**, CSc.

Je stavební inženýr v oboru Pozemní stavby, památkář a egyptolog. Podílel se na rekonstrukci Ptahšepesovy mastaby v Egyptě, obnově pevnosti Terezín, izolaci zdiva gotického hradu Švihov, kláštera v Plasích či chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře. O svou budoucnost se nebojí, neboť stavby se budou odvlhčovat neustále.

prof. Ing. **Jiří Barták**, DrSc.

Geotechnik, který řešil zakládání většiny významných tunelů: Mrázovka, Hřebeč, Votický tunel, Ejpovický tunel, Královopolský tunel, pražské metro, nyní i trasa D. Úspěšně se vypořádal s nečekanými potížemi, obvykle na úrovni rizikové skladby hornin. Již 50 let působí na stavební fakultě ČVUT a vychoval již několik generací geotechniků.

Ing. **Jiří Bělohlav**

Z asistenta stavbyvedoucího se stal generální ředitelem Metrostavu, který se za 18 let pod jeho vedením stal jednou z nejvýznamnějších stavebních firem v ČR. Propojil špičkové technologie, odbornost i zkušenost lidí. Dokázal prosadit a realizovat řadu inovativních technologií – nejdelší tunel na Islandu, vysouvaný tunel pod Vltavou, tunel Blanka či vodní dílo Želivka. A vždy držel slovo.

Ing. **Petr Boháč**

Má za sebou obrovské množství staveb, u nichž projektoval nebo prověřoval požárně bezpečnostní řešení, je spoluautorem technických norem v oblasti požární bezpečnosti staveb. Podle jeho slov jsou některá řešení levná, ale to neznamená, že jsou také nevhodnější.

Ing. **Vladislav Bureš**, Ph.D.

Specialista na betonové konstrukce a zakládání staveb, zabývá se teorií konstrukcí. Působí dlouhodobě na technické univerzitě v Liberci. Podle jeho zkušeností je používání pokročilých softwarových nástrojů bez znalosti teorie nemožné nebo alespoň krajně nebezpečné.

Ing. **Pavel Čížek**

Je autorem otevřeného sloupového systému INTEGRO a PREMO. Podílel se na několika patentech montovaných a prefabrikovaných konstrukcí panelových soustav. Za velkou chybu považuje zrušení ministerstva stavebnictví po roce 1989.

doc. Ing. **Jiří Dohnálek**, CSc.

Specialista na beton – je autorem sedmi patentů, zpracoval 984 znaleckých posudků a provedl více než 2 500 stavebně-technických průzkumů a návrhů sanací. Podle jeho názoru výrobu betonu ohrožuje více nedostatek kameniva než uhlíková stopa. Budoucnost betonu vidí v 3D tisku. Beton má řadu předností a kompletně jej nic nenahradí.

Ing. **Václav Honzík**

Specialista na statiku a úpravy panelových domů varuje před neuváženými zásahy do panelových konstrukcí. Změna dispozic panelových bytů, ozelenění střech či úpravy balkonů na panelových domech je mohou zásadně poškodit. „Při návrhu panelových domů se šetřila každá koruna a smysluplná zelená střecha představuje docela slušné přitížení.“

Ing. **Vladimír Janata**, CSc.

Navrhl většinu stožárů mobilních operátorů v ČR – Kojál, Krašov, Křešín... Prostorové vzpínadlo O₂ (Sazka) areny se stalo vzorem pro řadu dalších staveb: Dolní Vítkovice, olympijský stadion v Pekingu. Eurokódy podle něj přinesly do praktického navrhování mnoho teoretických poznatků, ale mnohdy zatemňují fyzikální podstatu věcí. Dodnes si dělá „ruční“ posudky, aby si ověřil správnost konstrukce.

Ing. **Václav Jandáček**

Stavební inženýr se vskutku renesančním záběrem, navrhuje jezy i opravy kulturně-historických památek. Při povodních v roce 2002 zachránil sbírku historických modelů Národního technického muzea. Je aktivním členem Klubu za starou Prahu a věnuje se záchraně a vhodnému využití památek.

Ing. **Bořivoj Kačena**

Jako jeden z mála Čechů je nositelem francouzského Řádu za národní zásluhy. Dlouhé roky stál v čele společnosti Staveb silnic a železnic, později Eurovia. Rozvoji silničních a železničních staveb podle něj nejvíce brání nejasně definovaný zájem státu. Druhým hlavním problémem brzy bude nedostatek materiálu: lomy je třeba obnovovat, kamenivo by se nemělo dovážet.

Ing. **Zdeněk Koch**

Téměř čtvrt století stavěl mosty na Blízkém východě, v Iráku a Turecku, a to i v době, kdy se kousek od něj odehrávala válka mezi Íránem a Irákem. V Liberci založil společnost, která se zaměřila na sanace a rekonstrukce mostů. Vývoj stavebnictví a jeho produktivita jsou však podle něj vždy ovlivněny politickou situací. A ta v poslední době není zvláště příznivá.

prof. Ing. **Vladimír Křístek**, DrSc., dr. h. c., FEng.

In memoriam

„O významu vzdělanosti není třeba diskutovat – je to největší devíza národa.“ Svými myšlenkami zanechal nesmazatelnou stopu, vychoval řadu následovníků. Kromě výuky měl i vlastní projektovou kancelář a podílel se na řadě složitých konstrukcí jako byl třeba Nuselský most a řada dalších dálničních mostů.

Ing. **Václav Mach**

První a zakládající člen ČKAIT se nyní aktivně věnuje haváriím a odpovědnosti autorizovaných osob. Má za sebou desítky mimořádných realizací od mimořádně komplikované výstavby podchodu Na Můstku v Praze přes řadu dálničních mostů na D1, D3, D5, D8 a D11 až po čistírny odpadních vod a další. Je nositelem řady ocenění.

doc. Ing. **Jan Masopust**, CSc.

Pracoval na zakládání staveb nejen v ČR, ale i v Německu, Rusku, Spojených arabských emirátech. Podílel se na zakládání například rekonstrukce Negrelliho viaduktu či Karlova mostu, nového zdroje v Ledvicích, protipovodňového uzávěru na Malé Straně a dalších. Velmi často upozorňuje na nedostatečnost geotechnických průzkumů. To je podle něj příčina řady problémů a havárií.

Ing. **Vladimír Pešička**

Podílel se na projektování jaderné elektrárny Dukovany i Temelín, Mochovce, Jaslovské Bohunice, a to od územního rozhodnutí, stavebního povolení přes projednání různých změn. Byl generálním projektantem, vykonával autorský dozor až po podporu při uvádění do provozu. Později tyto práce technicky řídil a koordinoval.

Ing. **Jiří Petlach**

Specializuje se na vytápění a vzduchotechniku, což je nyní velmi aktuální téma. Věnuje se novostavbám i obnově historických staveb. Stavby jsou podle něj různé, ať už dobou vzniku, účelem, nebo architekturou, ale fyzikální zákony jsou jen jedny. *„Největším nepřítelem stavebníků z hlediska následných provozních nákladů je jejich nedůslednost při realizaci staveb.“*

prof. Ing. **Miroš Pirner**, DrSc., dr. h. c.

Specializuje se na výzkum účinků proudění větru na stavební konstrukce. Celoživotně se zabývá aerodynamikou a stavební dynamikou od visutých lávek až po temelínské chladicí věže. Jeho práce byla založena na principu teorie kontra experiment. *„Použiješ-li teorii, může ti vyjít nesmysl, použiješ-li experiment, může ti chybět podobnost.“*

prof. Ing. **Jaroslav Procházka**, CSc.

Český betonář číslo jedna. Zasloužil se o vznik České betonářské společnosti: spolupráce totiž přispívá ke zjednodušení konstrukce, její proveditelnosti i hospodárnosti. Napsal 35 vysokoškolských skript. Navrhování betonových konstrukcí z roku 1967 vyšlo v nákladu 10 000 ks a stalo se bestsellerem. Dodnes učí. Největší chybou je podle něho bezmyšlenkovitě používání počítače.

Ing. **Olgerd Pukl**

Jako technický dozor stavebníka se věnuje realizacím vodních staveb. Jsme střecha Evropy a proto musíme se srážkami a vodami na našem území dobře hospodařit. Podílel se na obnově a výstavbě řady významných vodních děl, například plavební komory v Praze v Podbabě, ve Štětí Račicích, Českém Vrbném, vodní elektrárny v Troji či rekonstrukci spodních výpustí na vodním díle Labská.

prof. Ing. **Jiří Stráský**, CSc., DSc.

Postavil 51,6 km mostů po celém světě, získal 42 ocenění. Naposledy minulý týden získal Stavbu roku za lávku v Nymburku. Říká, že stavby musíme navrhovat rozumně, měli bychom je umět obhájit před odborníky i veřejností. V praxi se řídí heslem, že mosty je třeba umět nejen navrhnout, ale především realizovat. To ale nestačí, kdo chce uspět, musí je umět i publikovat.

Ing. **Jaroslav Šafránek**, CSc.

Spoluautor návrhu skladeb obvodových konstrukcí panelových budov a řešení jejich regenerace. Energetická náročnost staveb se podle jeho názoru stala příliš složitou vědou. Technické normy jsou vydávány ve velkém rozsahu a množství. Rozumí jim jenom úzký okruh specialistů. Stál u zavádění programu PANEL a Zelená úsporám do stavební praxe.

Ing. **Ludvík Šajtar**

Projektování je krásná činnost, říká jednatel jedné z největších projektových kanceláří Satra. Od roku 2015 se podílí i na organizaci provozu tunelu Blanka. Tato činnost je výhodná pro investora i projektanty. Považuje za chybu, že se novináři věnují jen haváriím, ale dokončení zdařilých a unikátních staveb se nevěnuje nikdo.

Ing. **Jaromír Šišma**

Je spoluvůrcem vymezení a náplně autorizačních oborů Technika prostředí staveb a Technologická zařízení staveb. Tyto obory v posledních letech nabývají na významu a tomu by mělo odpovídat i právní prostředí. Funkčnost stavby prověří až následný provoz. Životnost technologických zařízení je kratší než životnost stavební části, je proto třeba pamatovat na jejich výměnu.

Ing. **Michael Trnka**, CSc.

Jeho specializací jsou ocelové konstrukce, od energetických staveb přes lávky a mosty až po zastřešení sportovních stadionů. Je kritikem současné podoby Eurokódů, které přinesly nesmírné ztížení výpočtů a neodpovídají reálné přesnosti vstupních údajů. Do vysokých škol by vrátil řemeslo. Neumí si představit, že by studentům mohl ukázat myšlenkový proces při navrhování bez křídly v ruce.

Ing. **Daniel Vaclík**

Realizoval řadu významných vodohospodářských staveb. Varuje před černobílým viděním. Je třeba pečovat o velké stavby i o úseky mezi nimi, které byly dlouho pod rozlišovací schopností dřívějšího pohledu na hospodaření s vodou. Povodně ukázaly význam plošné retence vody v krajině. Nelze však přijmout myšlenku, že mokřady mohou být všude.

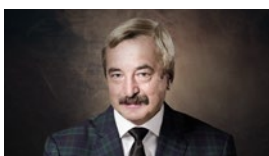
prof. Ing. **Jan L. Víték**, CSc., FEng.

Působí na ČVUT i jako expert Metrostavu pro složité betonové konstrukce – zejména předpjatý beton. Jeho práce je vidět na mimořádných stavbách, jakými byly vysouvané tunely na trase C pražského metra, zásobníky pohonných hmot v Loukově, vysouvaný most přes Rybný potok na D8, tunelový komplex Blanka a Mrázovka. „*Návrh konstrukce a postup výstavby tvoří jeden celek.*“

Ing. **Jaromír Vrba**, CSc.

Jeho profesní život je spojen se Stavoprojektem Olomouc. Podílel se na výstavbě velkého počtu panelových domů a budov občanské výstavby. Je přesvědčen, že práce statika by měla být komplexní a měla by zahrnovat řešení konstrukcí základů i horní stavby. Za klíčové považuje, aby projektant mohl vykonávat autorský dozor a jezdil na stavby, které navrhuje.

Ing. **Jiří Zavoral**, CSc.

In memoriam

Byl významným odborníkem, který se věnoval sanaci sesuvů půd, skal, ale také betonových konstrukcí a mostů. Geotechnikou a mechanizací zemin se zabýval po teoretické i praktické stránce.

doc. Ing. **Jaroslav Zuna**, CSc.

Jeho celoživotní náplní je péče o menší toky. Byl první, kdo začal zdůrazňovat, že neexistují jen velké řeky, ale také potoky. Ty ve své ploše převyšují ekosystémový a hydrologický význam velkých toků, takže jejich neuvážené úpravy mohou mít velmi neblahé důsledky. Potokům je třeba vrátit jejich členitost. V horách má zásadní význam hrazení bystřin.

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, Hrubý Jeseník 1996

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně patří k nejmodernějším energetickým dílům. Horní nádrž je nejvýše položeným umělým vodním dílem i nejkapacitnějším „akumulátorem“ elektrické energie v ČR. Slouží jako pohotová výkonová rezerva k regulaci výkonu v celé české elektrizační soustavě. Její význam vzrostl v souvislosti s nárůstem fotovoltaických elektráren.

Jaderná elektrárna Temelín 2002

Je nejrozsáhlejší a technicky nejnáročnější stavbou realizovanou českými firmami. Při výstavbě dvou bloků z železobetonových masivních konstrukcí, montáži kontejnmentu a chladicích věží i zakládání stavby byly aplikovány zcela nové technologie. S instalovaným elektrickým výkonem 2000 MW se stala největším energetickým zdrojem v ČR.

Vysouvané tunely pod Vltavou na trase metra IV C, Praha 2003

Výstavba probíhala zcela unikátním způsobem. Směrově a výškově zakřivené tubusy se vybetonovaly na břehu v suchém doku a potom vysunuly po betonové dráze do rýhy vyhloubené na dně řeky. Volba alternativní technologie se hlavnímu městu vyplatila nejen v podobě nižších nákladů a rychlejší výstavby, ale i omezením škod z povodně v roce 2002.

Ocelová konstrukce zastřešení O₂ areny, Praha 2004

Kvůli termínu konání Mistrovství světa v ledním hokeji se musela dokončit ve lhůtě 500 dnů. Unikátní byla nejen doba výstavby, ale také jedinečná konstrukce střechy. Kulový vrchlík o rozpětí 135 m a vzepětí 9 m, tvořený předpjatým prostorovým vzpínadlem, se stal inspirací pro vznik mnoha obdobně řešených konstrukcí po celém světě.

Dálnice D8 v úseku Trmice – státní hranice Německo 2006

Česká dálnice D8 a německá dálnice A17 se v roce 2006 potkaly na náhorní plošině v Krušných horách. Stavbaři se museli vypořádat s vysokým převýšením, složitými geologickými a klimatickými podmínkami i rozsáhlými opatřeními k ochraně životního prostředí. Výstavba technicky náročného úseku přitom trvala necelé 4 roky.

Nosná konstrukce hangáru Mošnov, Ostrava 2007

Hangár patří k největším ve střední Evropě. Jeho armádní a dopravní využití umožňuje originální návrh řešení ocelové konstrukce, který navíc významně snížil spotřebu oceli i stavební náklady a zkrátil dobu výstavby. Mezinárodní letiště Leoše Janáčka v Ostravě je schopné přijímat a v hangárech opravovat i ty největší dopravní letouny.

Nové spojení – železnice v centru Prahy 2008

Tato jedinečná liniová železniční stavba umožňuje, aby vlaky ze severního a východního směru, tedy z Vysočan, Libně a Holešovic, přijely až dvojnásobnou rychlostí přímo do centra Prahy. Jedná se o klíčové tranzitní trati pro osobní dopravu i v mezinárodní železniční síti. Vytvořilo podmínky pro vyšší mobilitu občanů Středočeského kraje.

Pražský silniční okruh, úsek 514 Lahovice – Slivenec 2010

Více než dvě třetiny tvoří mosty a tunely. Na stavbě o délce 6 km se nachází celkem 17 mostů. Mimoúrovňová křižovatka silničního okruhu se Strakonickou a souvislé přemostění údolí Berounky o 37 polích v celkové délce přes 2 km jsou u nás co do velikosti a složitosti rekordními stavbami.

Kampus Masarykovy univerzity, Brno 2010

Je největším projektem v oblasti vysokého školství ve střední Evropě. Na ploše 42 ha vyrostlo vzdělávací a výzkumně-vývojové centrum pro 5000 studentů a 1000 zaměstnanců. Pracují zde i laureáti Nobelovy ceny. Slouží pro výukovou a vědecko-výzkumnou práci studentů a pracovníků lékařské fakulty, přírodovědecké fakulty a fakulty sportovních studií.

Podzemní nádrže na pohonné hmoty, Loukov 2011

Největší podzemní nádrže na strategické zásoby pohonných hmot v ČR mají 3,5 krát větší kapacitu než běžné nadzemní nádrže. Jsou ojedinělým technickým dílem nejen svými rozměry, ale zejména konstrukčním řešením, trvanlivostí, bezpečností i ekologickým přínosem. Nachází se u Loukova na Kroměřížsku a vůbec nenarušují krajinný ráz přírodního parku.

Protipovodňová opatření v Terezíně

2013

Ke stavbě protipovodňových opatření v Terezíně vedly povodně na Labi v letech 2002 a 2006. Projektová dokumentace byla zpracována tak, aby byly z velké části využity objekty historického opevnění města a protipovodňová ochrana zůstala prakticky neviditelná. Její přínos vysoko překročil vložené náklady již při další povodni v roce 2013.

Konverze brownfieldu Dolní Vítkovice, Ostrava

2014

Dolní Vítkovice v Ostravě jsou inspirativní ukázkou postupné konverze jedinečného komplexu hutí a dolů. Technická památka zapsaná v seznamu Evropského kulturního dědictví se proměnila v moderní vzdělávací, kulturní a společenské centrum a přitom si zachovala původní industriální vzhled.

Nová lanová dráha na Sněžku

2014

Realizace unikátního projektu celorepublikového významu probíhala v nejpřísněji chráněné zóně Krkonošského národního parku. Výstavba spočívala zejména ve výměně technologie lanovky včetně rekonstrukce a dostavby budov jednotlivých stanic. Pohodlné čtyřmístné kabinky přepraví 250 lidí za hodinu, lépe odolají větru a jsou komfortnější.

Rozšíření Technické univerzity v Liberci

2014

Z původní strojní a textilní vysoké školy se stala významná Technická univerzita v Liberci se 7000 studenty a bohatou vědecko-výzkumnou činností. V nových budovách sídlí Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace, který významně pomohl při řešení covidové pandemie. Zároveň bylo nově definováno Univerzitní náměstí, upraven zelený pahorek a okolí.

Univerzitní centrum energeticky efektivních budov Buštěhrad

2014

Jedno z regionálních vědecko-výzkumných center par excellence je zaměřeno na udržitelné stavění, na nové technologie pro energeticky úsporné budovy s důrazem na zdravé vnitřní prostředí. Sama budova slouží výzkumným pracovníkům k získávání poznatků a vytváření inovací. V roce 2019 byla vybrána mezi TOP 10 přelomových šetrných staveb v ČR.

Tunelový komplex Blanka, Praha

2015

Délka 5,5 km, 12 km tunelů včetně ramp, 611 stavebních objektů, 192 provozních souborů, 2 363 realizačních dokumentací a 78 stavebních povolení. Rozsahem příprav i realizace, vyvolanými investicemi, umístěním v silně urbanizované části metropole či dopady na organizaci hromadné a individuální dopravy v průběhu výstavby je přirovnáván k prvním etapám pražského metra.

Výrobní hala Železný, Jíloviště

2015

Inspirativní koncept zelené průmyslové haly ukazuje možnosti, jak výrobní prostředí může reagovat na změnu klimatu i nedostatek energií a přitom minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí a vodní režim krajiny. Dešťová voda se zadržuje na místě, nezatěžuje kanalizaci a zlepšuje mikroklima.

Jezero Medard-Libík u Sokolova

2016

Největší umělé rekultivační jezero v ČR s plochou 493,5 ha vzniklo v bývalé lomové lokalitě území postiženého povrchovou těžbou uhlí Medard-Libík, severozápadně od Sokolova. Jezero, kde je pouze jeden jímací objekt a přitom průzračně čistá voda, napomáhá akumulaci vody v krajině, oživení cestovního ruchu a zatraktivnění celé lokality.

ZEVO Chotíkov

2016

Zařízení na energetické využívání odpadu patří mezi nejmodernější podobná zařízení v ČR. Tepelná energie vznikající při procesu spalování se využívá k dodávce tepla do celé Plzně a k výrobě elektrické energie. ZEVO může využít až 105 000 tun odpadu ročně, tedy téměř polovinu komunálního odpadu Plzeňského kraje.

Dokončení vltavské vodní cesty v úseku VN Orlík - České Budějovice

2017

Vltavská vodní cesta se pro rekreační účely prodloužila o 33 km. Mezi Týnem nad Vltavou a Českými Budějovicemi byla na Vltavě postavena řada technických staveb, které umožňují nové využití. Na třech jezích byly vybudovány nové plavební komory. Vodní dopravě slouží i dva nové přístavy v Hluboké nad Vltavou a Českém Vrbném.

Elektrárna Ledvice – nový zdroj, Bílina

2017

Hnědouhelná elektrárna Ledvice využívá nejlepší dostupné technologie a patří k nejmodernějším energetickým zařízením svého druhu ve střední Evropě. Technicky mimořádně náročné stavební práce byly dokončeny za jeden rok. Nová kotelná vysoká 145 m je nejvyšší budovou i rozhlednou v ČR. Elektrárna je významným prvkem energetické soustavy ČR.

Kolektor Hlávkův most, Praha

2018

Pražské podzemní kolektory s délkou kolem 100 km jsou vnímané jako pojem v celosvětovém měřítku. Páteřní inženýrské sítě na pravém a levém břehu Vltavy mezi lety 2016 až 2018 spojilo dílo Kolektor Hlávkův most. Právem se zařadí k učebnicovým příkladům řešení městské chytré infrastruktury, bez níž se neobejde žádná metropole budoucnosti.

Nová vodní linka Ústřední čistírny odpadních vod, Praha

2018

Je jednou z nejvýznamnějších vodohospodářských staveb posledních dekád v ČR. Hlavním podnětem pro její realizaci byla potřeba snížit množství dusíku a fosforu z odpadních vod, splnit tím podmínky legislativy EU a zároveň zvýšit kapacitu pražské čistírny odpadních vod na Císařském ostrově. Na stavbě byla aplikována řada výjimečných technologických řešení.

Ejpovický tunel, modernizace železniční trati Rokycany – Plzeň

2019

Nejdelší železniční tunel v ČR by se výhledově měl stát součástí transevropské vysokorychlostní sítě a splnit požadavky pro traťovou rychlost 200 km/h. Díky tunelům se železniční trať z Prahy do Plzně zkrátí o 6,1 km. Jako první železniční tunel na území ČR se razil přelomovou metodou mechanizovaného tunelování (TBM ražba).

Rekonstrukce a rozšíření Národního muzea, Praha

2019

Dosud nejkomplicovanější a nejsložitější rekonstrukce z pohledu památkové péče. Novorenesanční budova prošla kvůli svému havarijnímu stavu generální proměnou. Výsledek 42 měsíců trvající renovace, která obnášela i řadu specifických restaurátorských zásahů, je zcela přesvědčivý a návodný pro obnovu dalších památkově chráněných staveb.

Rekonstrukce železničního mostu Pňovany – Bezručice

2019

Rekonstrukce 120 let starého železničního mostu nad hracholuskou přehradou probíhala unikátním způsobem. Každý ze tří dílů nové nosné ocelové konstrukce stavbaři spojili se starou konstrukcí a pomocí malých hydraulických lisů přetočili o 180° do finální polohy. Podobná metoda se v ČR zatím nepoužila.

Biotechnologický systém čištění důlních vod, Mariánské Radčice

2020

Jedná se o unikátní technologickou, téměř bezobslužnou stavbu na čištění důlní odpadní vody přírodními postupy. Mokřadní čistička pomocí biotechnologických procesů, které se běžně vyskytují v přírodních mokřadních ekosystémech, zajišťuje stabilní nízkonákladový způsob čištění kontaminovaných důlních vod. Rozsahem jde o mimořádnou stavbu i v rámci celé EU.

Rekonstrukce památky Libušín po požáru, Pustevny

2020

Vyhořelá Jurkovičova chata Libušín na Pustevnách v Beskydech se vrátila k původní podobě pomocí virtuálního dvojčete. Byla to jediná možnost, jak po požáru korektně a z minima dostupných podkladů, povětšinou pouze fotografií, zrekonstruovat skutečný vzhled stavby trám po trámu.

Úprava ohlaví plavební komory Hořín

2021

Modernizace technické památky velké plavební komory včetně dolní a horní rejdy byla provedena tak, aby respektovala historické hodnoty a zároveň splnila parametry současné evropské vodní cesty. Hořínské zdymadlo překonává výšku 8,5 m. Při proplouvání vyšších lodí hydraulika zvedne mostní oblouk až o 5 m za pouhých 5,5 minuty.

Rekonstrukce Negrelliho viaduktu, Praha

2021

Po 170 letech provozu se most opět proměnil v důstojnou ikonickou stavbu. Obyvatelé z jeho okolí jsou díky antivibračním rohožím a novému železničnímu svršku méně obtěžováni hlukem vlaků, jejichž rychlost mohla vzrůst ze 40 km/h až na 60 km/h. Navíc tento klíčový přívaděč vlaků do centra města může být využíván frekventovaněji.

Cena Inženýrské komory vyzdvihla rekonstrukce a konverze

Nové, neotřelé využití technologických staveb, invenční přístup k historickému dědictví nebo citlivé realizace veřejných a dopravních staveb minimalizující dopady na životní prostředí. To jsou převažující rysy pěti realizací, které získaly prestižní Cenu Inženýrské komory 2021. Výsledky byly vyhlášeny v sobotu 24. září 2022 na Shromáždění delegátů ČKAIT.

Porota vybírala z celkem 28 realizací a návrhů. Právě letos vyzdvihla nejen špičková technologická řešení, ale rovněž odvahu a invenci tvůrců oceněných projektů. Ta je v případě letošních vítězů vyjádřena nejen až futuristickým pojetím, ale rovněž velmi šetrným provedením respektujícím historický odkaz původních staveb.

„Vybraná pětice vítězů, již doplňuje ještě zvláštní cena poroty a cena veřejnosti, do značné míry předjímá možný vývoj celého českého stavebnictví. Ten bude v dalších letech i s ohledem na ekonomickou situaci možná ve znamení klíčových infrastrukturních staveb, kreativity a právě konverzí a rekonstrukcí. A především hledání úsporných řešení,“ komentuje letošní výsledky Cen Inženýrské komory Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT.

Novou cestu k využití původních objektů našli tvůrci **restaurace a pivovar Solnice**, konverze tubusu větrné elektrárny na **rozhlednu s turistickým infocentrem Šibeník** a **Orbity – Kotelna Park Radlice** (III. etapa). Ty doplňují ukázkové příklady řešení ohleduplného k přírodě nebo krajinnému rázu umístěné stavby – **Velký městský okruh Brno** (úsek Žabovřeská) a **Vodní svět ve Velkých Karlovicích**.

Ačkoliv bude 2. etapa **Velkého městského okruhu Brno**, úsek Žabovřeská, dokončena až v roce 2024, letošní Cenu Inženýrské komory získala díky přesvědčivému vyřešení náročného souběhu řady problémů této části okruhu o celkové délce 20 km. „Stavba prošla poměrně složitým procesem posouzení jejího vlivu na životní prostředí, ve kterém byla zkoumána zhruba desítky variant,“ dodává hlavní projektant Ing. David Berger.

Obdobně citlivě prostředí výstavby zohlednili tvůrci **Vodního světa ve Velkých Karlovicích**. Porotci ocenili vedle inspirativní

kompozice v terénu rovněž řešení saun ve tvaru válců, které jsou umístěny kaskádovitě v těsné blízkosti hlavní budovy a tvoří tak architektonický doplněk celé stavby.

Podobné přednosti vyzdvihla porota rovněž u **konverze tubusu větrné elektrárny na rozhlednu s turistickým infocentrem Šibeník**. „Snažili jsme se maximálně využít nefunkční torzo a přestavět ho s minimálními finančními prostředky,“ řekl Ing. Pavel Ježek, který byl projektantem i technickým dozorem investora.

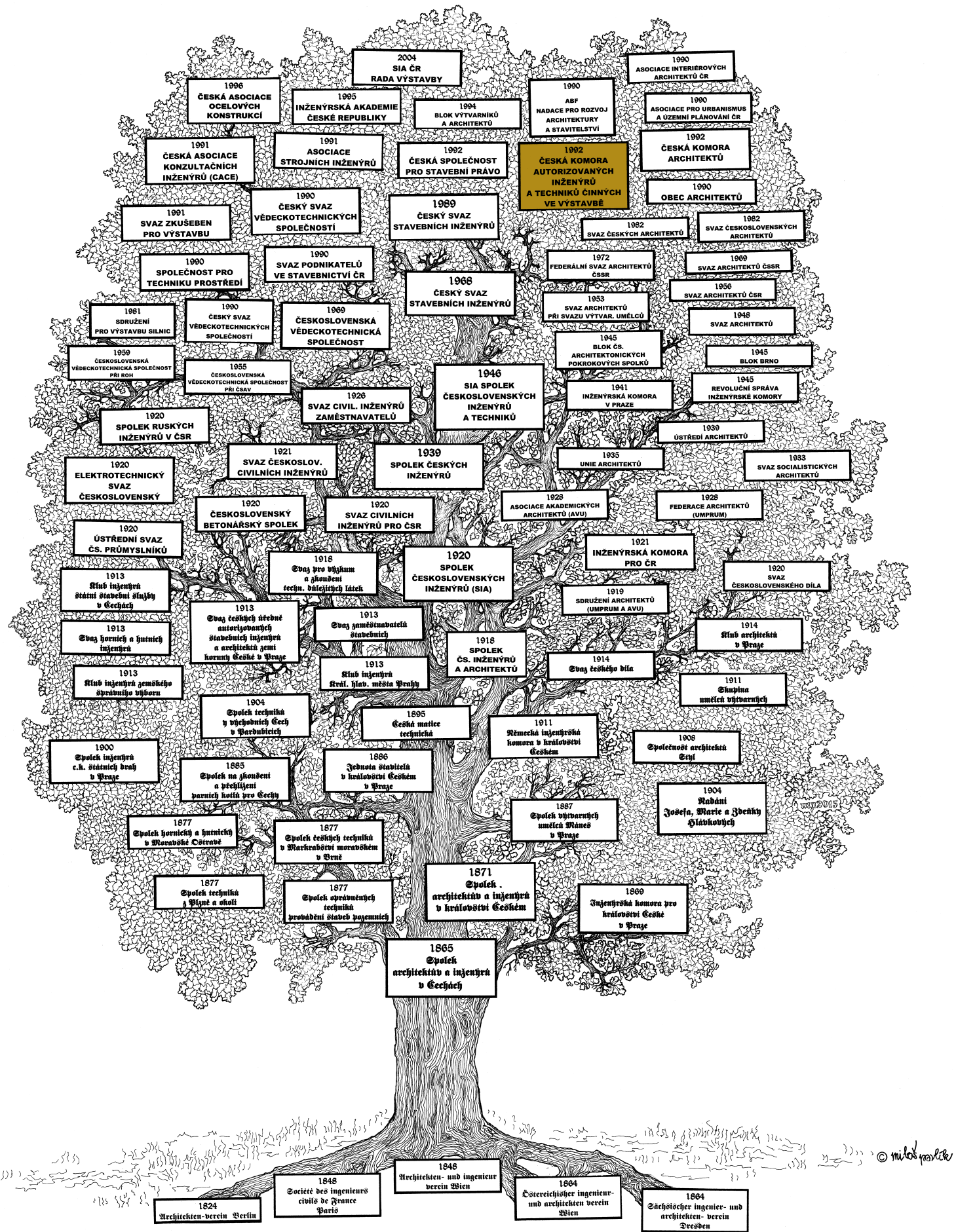
Do výšky se vydali rovněž autoři medializovaného projektu **Orbita** – Atelier Hoffman a **DELTAPLAN s.r.o.**, zodpovědný za stavební část a koordinace profesí. „Stavba by se mohla stát symbolem Radlic a svým uživatelům nabídnout jedinečný 360 stupňový výhled na Prahu. Zatím čeká, zda o tento typ bydlení bude mít realitní trh zájem, a není tedy jisté, zda se bude realizovat,“ doplňuje projektant Ing. Petr Blažka.

Až čítankově příkladně se historického dědictví zhostili také **tvůrci restaurace a pivovaru Solnice v Českých Budějovicích**. „Cílem rekonstrukce Solnice bylo zachovat prostory v jednotlivých podlažích ve své autentické podobě a zároveň vybavit budovu technickým zařízením nejvyššího standardu požadovaným současnými normami pro provoz restaurace, společenského sálu a výstavních prostor,“ popisuje hlavní projektant Ing. Libor Gregora.

V souladu s hlavní kategorií je i letošní Cena poroty, udělená též rekonstrukci – v tomto případě **lázeňské kolonáde, hale Vincentka a dalším stavbám v Luhačovicích**. „Sanačními zásahy prošly hlavní nosné prvky, které se působením agresivních minerálních vod ocitly mnohdy v havarijním stavu, poškozené původní mozaikové dlažby byly nahrazeny replikou, navracena byla historická podoba osvětlení,“ připomenul hlavní projektant Ing. Jaromír Kudlák.

O reálném přínosu inženýrských profesí pak svědčí další ocenění – Cena veřejnosti. Tu si za rok 2021 odnesla úspěšná, a dokonce oproti plánu v předstihu dokončená **Intenzifikace čistírny odpadních vod v Kamenici u Prahy**. „Při pracích na zdvojnásobení kapacity se ukázalo, že nová část je stavěna částečně na místě bývalého rybníka a částečně na skalnatém podloží,“ doplňuje stavbyvedoucí Ing. Ondřej Kybast.

Ing. Markéta Kohoutová
Tiskové oddělení ČKAIT

Strom života profesionálních organizací činných ve výstavbě na území ČR

30 LET ČR • 30 OSOBNOSTÍ • 30 STAVEB • 30 LET ČKAIT

